

KOOR

Kehitysyhteistyötä, kulttuuria ja tiedotusta 2 / 2010 (17.vk no2)

Nuoret ja kehitys -teemanumero

UM VISIOI: SUOMI MAAILMASSA VUONNA 2020

Tuleva vuosikymmen edellyttää Suomelta yhä terävämpää kykyä vaikuttaa maailman menoon. Kehitysrahoitus ja innovatiiviset lähteet sille ovat tarpeen – samoin kuin uusi paradigma, joka menee vuosituhattavoitteita pidemmälle.

Ulkoministeriö esitteli 1. joulukuuta, Ulkopoliittikka 2020 -tulevaisuus-katsauksen. Virkamiestyönä tehty visiointipaperi esittelee kymmenen keskeisintä Suomen ulkopoliittikkaan vaikuttavaa tekijää seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Katsauksen mukaan kansainvälinen rakennemuutos näyttää jatkuvan ja syvenevän 2010-luvulla. Vaikka lamasta on monissa maissa palattu nousu-uralle, kasvu jakautuu alueellisesti epätasaisesti ja painottuu kehittyville markkinoille, erityisesti Aasiaan. Globaalien valtasuhteiden muutos, moninapaistuminen sekä jo pidempään jatkunut yksityisen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan roolin kasvu haastavat nykyiset kansainvälisen yhteistyön mekanismit.

Alkaneella vuosikymmenellä Suomelta edellytetään katsauksen näkemyksen mukaan entistä terävämpää kykyä vaikuttaa asioihin maamme rajojen ulkopuolella, aikaisessa vaiheessa.

Kehitys tarvitsee myös innovatiivisia rahoituslähteitä

Globaalit ongelmat kuten ilmastonmuutos vaikuttavat jatkossa kehitysrahoituksen tarpeeseen.

Riittävä kehitysrahoitus ja 0,7 prosentin BKTL-osuuden saavuttaminen vuoteen 2015 mennessä on entistä tärkeämpää, ministeriö linjaa. Se ei kuitenkaan tule riittämään, vaan yksityisen sektorin rahoitus sekä innovatiiviset ratkaisut yksityisen ja julkisen sektorin resursien mobilisoimiseksi ovat välttämättömiä.

”Erityisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen tarvitaan pitkällä aikavälillä merkittävää yksityisen sektorin rahoitusta”, selvityksessä todetaan.

Myös uudet, nousevat taloudet on saatava täysimääräisesti mukaan kehityspoliittikkaan ja -rahoitukseen.

Vuosituhattavoitteista uuteen agendaan

Äärimmäisen köyhyyden poistaminen on kehityspoliittikan tärkein tavoite myös uudella vuosikymmenellä, selvitys sanoo.

”YK:n vuosituhattavoitteisiin rakentuva kehitysagenda ei kuitenkaan enää ole riittävä, vaan tarvitaan uusi kehitysparadigma, joka rakentuu kestäväen kehityksen periaatteille ja ottaa paremmin huomioon kehityksen taloudelliset, luonnontaloudelliset ja yhteiskunnalliset ulottuvuudet.”

Uudessa toimintaympäristössä Suomen on selvityksen mukaan myös entistä vahvemmin edistettävä laajenevan avunantajyhteistyön kehityspoliittista johdonmukaisuutta.

Esa Salminen

Julkaistu 1.12.2010 Kepan verkkosivuilla www.kepa.fi

KOOR 2-2010

UM visioi, s.2

Nuorissa on toivo paremmasta, s.3

”Jesus, you are so Scandinavian”, s.4

Somalimaa voisi valaista Somaliaa, s.6

Onko kriisistä ulospääsy?, s.9

Somalinuorilla on voimavaroja, s.10

Nuoret kohteista tekijöiksi, s.11

Vuosituhattavoitteet 10 vuotta, s.12

Euroopan kehitysrahoituspäivät, s.13

Somalia on my mind, s.14

A World of Dust, s.15

Paikalliset vahvuudet käyttöön, s.16

Somalian valtion hajoaminen, s.17

Somalimaan rautarouva, s.18

Naiset päteviä toimijoita, s.19

Islamistirap uskonsodassa, s.20

Diasporassa elävien vastuu, s.21

Suomi ja miinalaiva, s.22

Mehiläistarha Somalimaassa, s.23

Somalia-seminaari Helsingissä, s.25

Pienet lehdet ja monikulttuurisuus, s.26

Nuoret ja naiset järjestöissä, s.27

Etukannen kuva Naima Mohamud

Takakannen kuva Naima Mohamud

KOOR (Kamelinkello)

Suomalainen somalilehti

www.koor.fi

Julkaisija Suomi-Somalia seura ry

PL 242, 00121 Helsinki

Sähköposti

suomi-somalia.seura@pp.inet.fi

Vastaava päätoimittaja Veera Jansa

Toimitussihteeri Naima Mohamud

Taitto Maija Kajava

ISSN 1239-3169

Cosmoprint, Helsinki 2010

Julkaisun tuottamiseen on saatu ulkoasiainministeriön kansalaisjärjestöille suunnattua viestintätukea. Julkaisussa esitetyt näkemykset ovat kirjoittajien omia eivätkä välttämättä edusta ulkoministeriön tai Suomi-Somalia seuran virallista kantaa.

Nuorissa on toivo paremmasta Somaliasta

Kuva Naima Mohamud, Hargeisa 2008

Tämänkertaisen Koorin teemana on nuoret ja kehitys. Suurin osa kirjoituksista käsittelee kehityksen ja turvallisuuden haasteita Somaliassa.

Kirjoittajista Najma Yusuf, Naima Mohamud, Mustafe Hagi ja Hanad Abdullahi tulivat vanhempiansa mukana lapsina Suomeen. Tänäpä he miettivät suhdettaan Suomeen ja entiseen kotimaahansa Somaliaan.

Mustafe muistuttaa, että klaanit ja uskonnot ovat sekä voimavaroja että tuhoamisen välikappaleita. Myös Hanad katsoo, ettei klaanijärjestelmä ole avain rauhaan ja kehitykseen.

Naima on tutustunut entiseen kotimaahansa lähemmin vasta viime vuosina, käydessään Somalimaassa valokuvaamassa tapaamassa sukulaisiaan. Hargeisan rauhallisuus ja turvallisuus saavat hänet visioimaan, että Somalimaan voisi johdattaa koko Somalian tasavallan kohti valoa.

Keitä Suomen somalit oikeastaan ovat? Tiedostamatta ja tietoisesti, somalitaustaisten vanhem-

pien lapset toimivat sillanrakentajina somalialaisen ja suomalaisen kulttuurin välillä. Rooli ei ole helppo. Najman artikkeli kertoo, miltä tuntuu olla osa sitä mille tutkijat ovat antaneet nimen näkyvä vähemmistö. Ehkä meillä olisi joskus varaa olla vähän uteliaampiakin.

Lehden muut artikkelit ovat aikuisten näkökulmia aiheeseen nuoret ja kehitys sekä Somalian tilanteeseen. Petri Hautaniemi korostaa, että somalitaustaisilla nuorilla on voimavaroja, mutta että onnistunut integraatio on edellytys niiden hyödyntämiselle.

Somalitaustaisilla nuorilla olisi annettavaa myös rauhanrakentamiseen ja kehitysyhteistyöhön. Rauhallisemmissa oloissa kasvaneina he voivat olla mukana tuomassa Somaliaan toivoa paremmasta huomisesta.

Jos he itse, ja kansainvälinen yhteisö, antavat voimavaroille arvoa.

*Veera Jansa
Päätoimittaja*

“Jesus, you are so Scandinavian!”

Najma Yusuf Mohamed

Lukion loputtua keväällä 2008 oli aika hakea opiskelemaan ja alkaa rakentaa omaa tulevaisuutta “oikein toden teolla”, niin kuin äidinkielen opettajallani oli tapa sanoa. Tiedän, että vanhempani jättivät kaiken minkä tunsivat jotta minulla ja sisaruksillani olisi mahdollisuus tehdä elämällemme mitä haluamme. Tämä on antanut motivaatiota pärjätä. Kun lukio loppui, mietin tarkkaan mihin haluaisin elämässäni tähdätä.

Olen aina ajatellut, että ihmisten pitäisi käyttää taitonsa muiden auttamiseen - jos kaikki tekisivät niin maailma olisi paljon parempi paikka. Koska pidän ihmisten parissa työskentelystä ja varsinkin muiden auttamisesta, päätin lähteä lukemaan lääketiedettä. Olen myös kiinnostunut taiteista, arkkitehtuurista ja tieteistä. Mutta en usko, että olisin koskaan ollut todella tyytyväinen jos olisin lähtenyt opiskelemaan taiteita.

Vaikka synnyin Somaliassa, on Suomi aina tuntunut kodilta siinä missä Somaliakin. Olen elänyt täällä lähes koko elämäni. Kun sisäänpääsy Helsingin yliopiston lääketieteelliseen tiedekuntaan jäi pisteen päähän kummallakin hakukerralla, minun piti miettiä muita teitä haluamaani ammattiin. Helsingin keskustassa pidetyn Kilroy Education -tapahtuman kautta avautui ovi paikkaan nimeltä “Good Old Britain”, brittien sanoin. Olin opiskellut kaksitoista vuotta Suomessa ja tuntui, että olisi aika vahtaa maisemia. Tiesin, että tässä olisi mahdollisuus.

Ennen kuin tein päätöksen, kysyin vanhemmillani olisiko Englantiin lähtö kannattavaa. Heidän mielipiteensä on minulle erittäin tärkeä. Verrattuna suomalaisiin ystäviini, jotka näyttävät päättävän ensin ja kertovan vasta sitten vanhemmilleen, tukeudun vanhempiini paljon enemmän. Pyrin aina keskustelemaan heidän kanssaan päätöksistäni. Kun he tulivat kanssani siihen tulokseen, että Englanti, tarkemmin

sanottuna Newcastle'n yliopisto, olisi askel eteenpäin, pakkasin laukkuni.

Vanhempani lähtivät Somaliasta sotaa pakoon vuonna 1990, minun ollessa vasta vuoden ikäinen. Somalialainen kulttuuriperintö on silti juurtunut minuun vahvasti. Somalialainen kulttuuri on erittäin perhekeskeinen; lapset ja vanhemmat ovat vahvasti yhteydessä toisiinsa. Kotoa –ja Suomesta- lähteminen oli minulle suuri askel. Ajatus siitä, etten näkisi perhettäni joka päivä, ja että yhteiset ruokailut ja iltamat jäisivät väliin, tuntui lähes pelottavalta. Vaikka olin aina ollut kiinnostunut eri kielistä ja kulttuureista ja unelmoinut opiskelevani ja matkustelemani lukuisissa eri maissa, en koskaan tosissani uskonut lähteväni.

Asia, jonka huomasin ensimmäisenä oli miten erilainen Englanti on Suomeen verrattuna. Suomessa katukuvassa on enimmäkseen suomalaisia ja välillä tuntee katseiden kohdistuvan itseensä. Suomessa opiskelin aina suomalaisten kanssa, ja kavereistankin enemmistö ovat suomalaisia. Vaikka en kokenut suurempia ongelmia, tiesin kuitenkin aina että olin erilainen. Aina lukion loppuun saakka olin ollut se ainut ulkomaalainen.

Englannissa tilanne on toinen; kadun täyttää aasialaisten, afrikkalaisten, eurooppalaisten ja brittien toimiva yhteisö. Newcastle'n yliopistossa yli kolmensadan oppilaan täyttämä luentosali oli täynnä erilaisia ihmisiä, eri puolilta maailmaa. Englannissa ei tuntunut enää siltä että olisin erilainen, vaan että kuulun joukkoon; suuren monikulttuuriseen yhteisöön toisin kuin Suomessa, missä maahanmuuttaja tuntee itsensä tilastolliseen vähemmistöön kuuluvaksi.

Vaikka Suomen kouluissa ollaan paljon ”valistavampia” eri kulttuurien ja kielten suhteen, ovat suomalaiset nuoret paljon pidättyväisempiä siinä mitä tulee

ulkomaalasiin tutustumiseen. Koulutusjärjestelmä Suomessa on tässä mielessä paljon parempi, mutta juuri se pistääkin miettimään. Britit arvostavat monikulttuurisuutta paljon enemmän kuin suomalaiset, vaikka heidän kouluissaan kielten ja kulttuurin opetus ei ole yhtä organisoitua kuin Suomessa.

Ensimmäisen Englannissa-opiskeluvuoteni aikana huomasin, miten paljon olen suomalaistunut. Lukio-aikana koin itseni melko avoimeksi. Ajattelin aina, että minulla on afrikkalaiseen kulttuuriin kuuluva avoin persoona. En välittänyt siitä mitä ihmiset minusta ajattelivat, olin vain oma itseni. Englannissa kuitenkin tunsin itseni ujoksi. ”Jesus, you are so Scandinavian”, eräs tyttö sanoi minulle kerran. Hänen mielestään ihmiset Skandinaviassa ovat ujoja ja kokevat ettei muiden pitäisi kysyä henkilökohtaisuuksia.

Minäkin oudoksuin Britanniassa sitä, miten kiinnostuneita vieraat ihmiset olivat asioistani. ”Mistä olet kotoisin?” ”Et näytä suomalaiselta, miksi lähditte Somaliasta?” ”Miksi käytät huivia?” ”Minkälaista on olla muslimi?” Kysymys kysymyksen perään. Suomalaisilta ystäväiltäni meni ikuisuus kysyä kaikki nuo kysymykset. Henkilökohtaisuus kerrallaan tuntuu olevan se hiljainen sääntö Suomessa.

Moni ulkomaalainen keneen olen tutustunut Britanniassa on hyvin britannialaistunut. Monen tausta muistuttaa omaani; vanhemmat lähtivät paremman elämän toivossa kotimaastaan. Moni sanoo olevansa britti, jolloin pitää kysyä ”Mistä **vanhempasi** ovat kotoisin?”. Silloin he kertovat alkuperämaansa. Ne, jotka ovat pitäneet tiukemmin kiinni alkuperäiskulttuuristaan, ovat yleensä niitä kansainvälisiä opiskelijoita, jotka palaavat tutkinnon jälkeen kotimaihinsa.

Britanniassa opin arvostamaan omia juuriani vielä enemmän. En pysty edes kuvittelemaan, minkälaista olisi olla britti. Aloin myös arvostaa enemmän sitä että minulla on kaksi äidinkieltä ja että ehkä siksi minun on helppo oppia muitakin kieliä. Olen opiskellut lukuisia kieliä, mitä monet britit eivät näytä ymmärtävän. Moni on ollut kateellinen siitä että puhun kahta kieltä äidinkielenä. Mutta heillä ei ole edes stressiä oppia toista kieltä. Koska englanti on kansainvälinen kieli,

he tietävät että matkustaessaankin he voivat puhua äidinkielellään.

Olen asunut Suomessa yli yhdeksäntoista vuotta. Jos minulta kysytään mistä olen kotoisin, sanon aina Somalian ensin, tai kerron asuneeni Suomessa lähes koko elämäni, mutta että olen alun perin Somaliasta. Näin tekevät Suomessa lähes kaikki maahanmuuttajat. Luulen, että tämä johtuu historiasta - Englannissa ulkomaalainen väestö on ollut paljon kauemmin kuin Suomessa. Ehkä heidän on siksi helpompi otaksua britannialaisuus. Se on niin sanotusti ”sallitumpaa” kuin Suomessa, en tiedä.

Opiskelu, ihmiset, kulttuuri ja sosiaalinen elämä Newcastlelessa on helpompaa kuin Suomessa. Ei esimerkiksi tarvitse aina selittää miksi ei halua lahtea baariin. Ihmiset ymmärtävät, että se on uskontoni vastaista. Baariin lähtemiselle ei ole tarvettakaan, koska yliopiston ympäristössä on paljon tekemistä kaikenlaisille ihmisille, yliopistolla on jopa oma moskeija.

Vaikka tunnen itseni ensisijaisesti somalialaiseksi, ehkä sopivin kuvaus olisi somalialainen suomalais-muslimi. Myös brittien tavat ja arvot ovat tarttuneet lukuisien brittikavereitteni kautta. Ken tietää, ehkä minusta vielä tulee somalialais-suomalainen britti-muslimi?

Najma Yusuf opiskelee lääketiedettä Newcastlellä yliopistossa Englannissa.

Somalimaa voisi valaista koko Somaliaa

Naima Mohamud

Näin aivan ensimmäiseksi lienee asianmukaista kertoa, että en ole syntynyt Pohjois-Somaliassa. Olen syntynyt Mogadishussa; vanhemmille, jotka hekin ovat syntyneet Etelä-Somaliassa. Kukaan perheestäni ei ole koskaan asunut Somalimaan alueella. En siis voi väittää, että tietäisin Somalimaan alueen historiasta yhtä paljon kuin siellä syntynyt ja siellä elänyt ehta somalimaalainen.

Ainoa asia, jonka tiedän varmuudella on, että Somaliassa, ja siten myös Somalimaassa, on syviä ongelmia. Somaliaa ovat vuosikausien ajan repineet klaani- ja heimoerimielisyydet, ja kuiluja syventävät nyt entisestään uskonnolliset erimielisyydet. Al-Shabaab, jota länsimaat nimittävät terroristijärjestöksi, hallitsee joitain alueita ja nauttii pientä kannatusta osassa Somaliaa. Suurin osa somaleista kuitenkin vastustaa Al-Shabaabia ja pitää virheellisenä heidän tapaansa harjoittaa ja tulkita islamia. Siinä missä ennen klaanit aiheuttivat erimielisyyksiä, aiheuttaa niitä nyt etunenässä Al-Shabaab ja muutamat muut, pienemmät, taistelujärjestöt. Samalla nälänhätä jatkuu ja puutteet niin koulutusjärjestelmässä kuin terveydenhuollossa ovat arkipäivää.

En ole käynyt eteläisessä Somaliassa sen jälkeen, kun muutimme perheeni kanssa Suomeen 1990-luvun alussa. Kävin ensimmäistä kertaa entisessä kotimaassani vasta vuonna 2008, kun lähdin Hargeisaan. Muistan kuinka joskus lapsena kysyin äidiltäni hyvin vakavissani, että onko Somaliassa televisiota. Olin yllätynyt, kun isäni kertoi kuunnelleensa Michael Jacksonia 1980-luvulla - eihän Somaliassa pitänyt olla radiota? Vähän vanhempana löysin kuluksen postikortin - isäni vanhoja aarteita - ja melkein haukkoin henkeäni.

Olin aina elänyt sellaisessa luulossa, että Somalia oli maa, jossa oli vain raunioita ja jossa ihmiset elivät

savimajoissa, tanssivat buraanburia, ja välillä paimensivat kameleita. Mutta postikortissa oli kuvankaunis valkoinen rakennus, palmuja ja pitkä asfaltitie. Somalia, ennen kuin se ajautui kaaokseen, ymmärsin, oli hyvin kaunis maa.

Vaikka olin ajan myötä oppinut uusia asioita Somaliasta, eivät tietyt negatiiviset mielikuvat olleet täysin lähteneet mielestäni kun tein lähtöä Hargeisaan vuonna 2008. Olin uutisissa nähnyt, miten köyhiä ihmiset Somaliassa ovat, ja lukenut lehdistä kuinka turvatonta siellä on. Ensimmäisenä iltana Hargeisassa tarrasin kiinni kaksitoista-vuotiaaseen sukulaistyttöön, kun meidän piti pilkkopimeässä mennä kymmenen metrin päässä olevaan kioskiin ostamaan leipää. En voinut käsittää, kuinka joku pystyi liikkumaan pimeässä ilman katuvaloja tai edes taskulamppua. Hyvä kun näki edes omia käsiään. Mitä jos joku hyökkäisi sivulta veitsen tai kalashkovnikovin kanssa?

Mutta ulkona kuuluikin vain naapureiden ystävällistä jutustelua. Ja kun silmä alkoi tottua pimeään, huomasin että kuunvalo valaisi sen verran, että näki mihin oli astumassa. Rentouduin, ja tunsin oloni erikoisen turvalliseksi.

Itse asiassa Hargeisa on yksi turvallisimmista kaupungeista, joissa olen koskaan käynyt. Ihmiset ovat erittäin ystävällisiä ja huomaavaisia, ja kaupungissa on miellyttävää liikkua niin aamuin kuin illoin. Ei siis mikään ihme, että Hargeisa on Somalimaan ylpeyden aihe. Siellä on onnistuttu luomaan rauhalliset oltavat jokaiselle, niin somaleille kuin ulkomaalaisillekin. Lukuisat avustusjärjestöt ovat siirtyneet sinne huomattuaan alueen olevan paljon turvallisempi kuin Mogadishu tai monet muut kaupungit. Somalimaan hallitus ja kansa ovat tehneet valinnan: he ovat valinneet rauhan ja menestyksen. He ovat tehneet pää-

töksen jättää mennyt taakseen ja keskittyä paremman tulevaisuuden rakentamiseen. Tämä on se, mitä koko Somalian pitäisi tehdä. Unohtaa menneet ja keskittyä haavojen parantamiseen ja tulevaisuuteen.

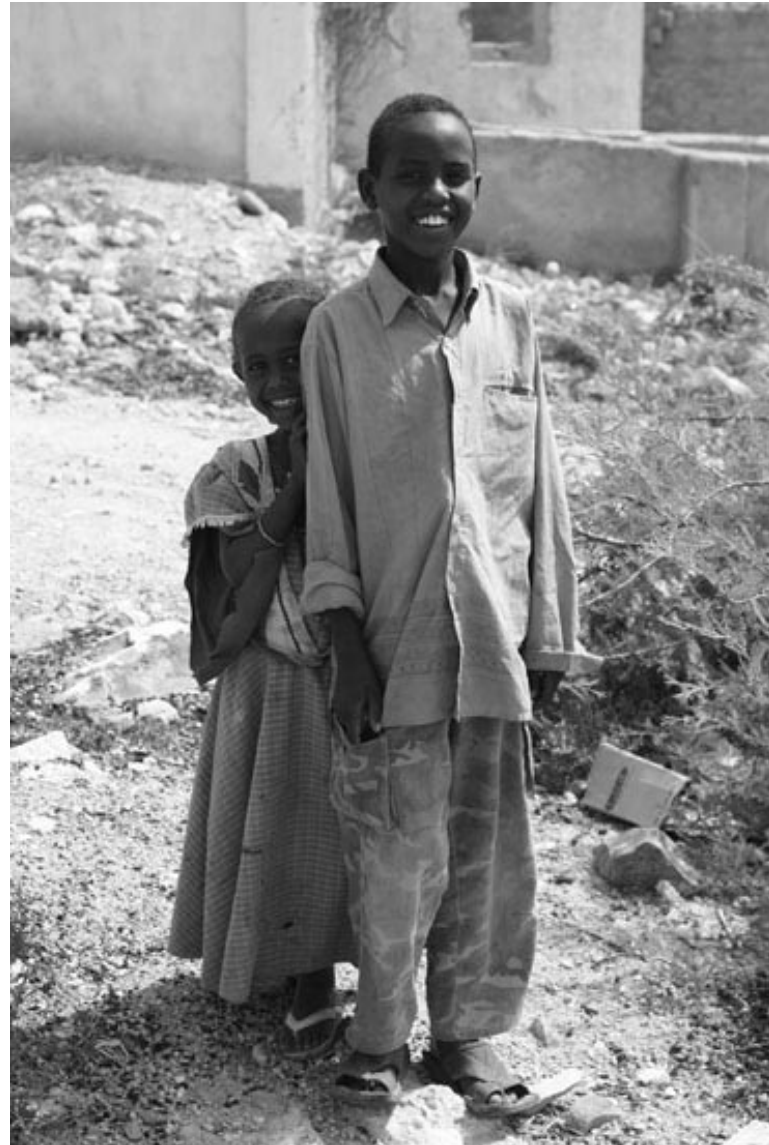
Vaikka Somalimaa on tehnyt paljon hyvää alueellaan, on se onnistunut luomaan niinkin erikoisen tilanteen, että se on oikeastaan vaikeuttanut rauhan luomista Somaliassa. Monet muut alueet Somaliassa, joita hallitsevat paikalliset klaanit ja heimot, katsovat Somalimaata ja haluavat samaa: ne haluavat itsenäistyä, pitää omat vaalit ja saada avustusta länsimailta. Jos Somalimaa siihen pystyy, kyllä mekin pystymme, ne ajattelevat. Puntmaa julisti autonomian Somaliasta vuonna 1998, vain seitsemän vuotta Somalimaan itsenäisyysjulistuksen jälkeen. Jos Somalimaan itsenäistyminen tunnustetaan, on vaarana dominoreaktio, jonka seurauksena yhä useampi alue, Puntmaa mukaanluettuna, alkaa puskea kohti itsenäistymistä.

Somalia on yksi harvoista Afrikan maista, joissa valtaosa kansasta puhuu samaa kieltä, harjoittaa samaa uskontoa ja jolla on yhtenäinen kulttuuriperintö. Ja tästä huolimatta, Somaliassa ei ole tällä hetkellä ainoatakaan lasta tai nuorta, joka olisi nähnyt rauhan. Ellei tilanne muutu, voimme kohta vaihtaa sanat 'lasta' ja 'nuorta' sanoihin 'nuorta aikuista' ja sitten 'keski-ikäistä'.

Vanhan sanonnan mukaan paha ei luo, se osaa vain tuhota. Somaliaa on vuosien saatossa tuhoutunut paljon, mutta onneksi ei niin paljoa etteikö mitään olisi enää jäljellä. Somalimaasta tiedämme, että muutos on mahdollinen.

Minun mielestäni Somalian ei kuitenkaan pitäisi hajota moniksi erilliseksi pikkuvaltioiksi. Ei ole myöskään syytä rangaista Somalimaan hallituksen ja Hargeisan monivuotista, hienoa työtä pakkoliittämällä Somalimaa Somaliaan.

Hargeisa on tällä hetkellä kehittynein, rauhallisin ja innovatiivisin kaupunki koko Somaliassa. Mielestäni Hargeisa voisi olla ei pelkästään Somalimaan, vaan

Kuva Naima Mohamud, Hargeisa 2008

koko Somalian pääkaupunki. Se voisi kirkkaasti valaista koko Somalian tietä. Nykyisine hallituksineen se voisi johtaa koko maan kohti turvallisempaa ja kehittyneempää tulevaisuutta.

Kirjoittaja on elokuvataiteen opiskelija, vapaa kirjoittaja ja valokuvaaja.

Onko Somalian kriisistä ulospääsyä?

Mustafe Hagi Farah

Nykyinen Somalian alue oli siirtomaa-aikana jaettu kahteen osaan, brittiläiseen Pohjois-Somaliaan ja italialaiseen Etelä-Somaliaan. 1960-luvun alkupuolella siirtomaa-aika tuli päätösvaiheeseen. Köyhätkin maat uskoivat kansalliseen vapauteen ja itsemääräämisoikeuteen. Somaliassa jokainen mies ja nainen oli valmis kuolemaan itsenäisyyden puolesta. Kesäkuussa 1960, itsenäistyi entinen Brittiläinen Somalimaa. Kun Italian suojelualuekin itsenäistyi, myös Somalimaa liittyi valtioliittoon nimeltä Somalian tasavalta.

Somalia tarvitsee rauhaa ja kehitystä, ei aseita ja miinalaivoja

Itsenäistä yhdistynyttä Somalian tasavaltaa juhlettiin 1. heinäkuuta 1960. Nyt, viisi vuosikymmentä myöhemmin, jokainen osa Somaliaa haluaa erottua muusta alueesta. Jokainen klaani tai heimon osa haluaa olla itsenäinen pieni valtio, jolla on oma lippu ja oma rahayksikkö. Somalia on silmin nähden hajomassa sisäisesti.

Olemme pitkässä tunnelissa, jossa ei näy valoa, ei minkäänlaista loistoa. En oikeasti voi olla miettimättä tuleeko Somaliasta uusi Irak tai Afganistan. Olisiko tästä hyötyä millekään osapuolelle?

Pienenä ihmisenä en voi ymmärtää, miksi maailma tarttuu aina aseisiin, kun pitää ratkoa asioita tai jos-sain maassa on ongelmia. Tai sitä että rikkaat maat toimittavat sotavälineitä ja ammuksia sellaisiin maihin joissa on jo levottomuutta. Vastikään tehdyn selvityksen mukaan myös Suomi toimittaa aseita epävakaina pidettyihin maihin, mikä on huolestuttavaa.

Viime aikoina Suomessakin on kovasti uutisoitu somalialaisista merirosvoista. Merirosvot ovat saaneet maailman sekaisin uskomattoman yksinkertaisilla välineillä. Viimeisen kuukauden aikana meriros-

vot ovat onnistuneet kaappaamaan kolmekymmentä suurta laivaa.

Merirosvous kukoistaa, vaikka isojen poikien välineet ovat vahtimassa. Melkein kaikki suurimmat maat, ja jotkin pienetkin, ovat lähettäneet alueelle sotalaivoja, jotka vahtivat Adeninlahden turvallisuutta. Suomenkin miinalaiva on menossa kohta osallistumaan operaatioon. Mielestäni tämä on rahan haaskausta, koska ratkaisu sekä Somalian hätään että merirosvoiluun löytyy maalta, missä merirosvot ja heidän perheensäkin asuvat, ei mereltä. Toivoisin, että saataisiin järki käteen ja asioita yritettäisiin korjata inhimillisillä teoilla, eikä viemällä aseita ja miinalaivoja maahan, jossa tarvitaan rauhaa ja kehitystä.

Klaanit eivät ole ratkaisu Somalian ongelmiin

Ainoa valopilkku tunnelissamme on Somalimaa. Viimeiset neljätoista vuotta siellä onkin ollut rauhallista. Somalimaassa on panostettu opiskeluun ja lasten koulutukseen. Siellä on ymmärretty että koulutus on se lähtökohta, josta yhteisö voi versoa ylöspäin, että lapset ja nuoret ovat voima joka antaa uskoa parempaan tulevaisuuteen.

Maailma on kiinnostunut Somalimaan järjestelmästä käyttää itse klaaneja ja perinteistä sovittelua ongelmien ratkaisussa. Viime kesänä Somalimaassa oli vaalit, joissa oli noin kaksituhatta ulkomaalaista vaalitarkkailijaa, Suomestakin oli useampi mukana.

Monet järjestöt tekevät tärkeitä työtä Somalimaan eteen. On äärettömän tärkeitä auttaa toista, joka on pulassa ja jolla ei ole ketään muuta, joka häntä muistaisi. Mielestäni on hyvä että länsimaat tukevat rauhallisten alueiden kehitystä, koska se saattaa kannustaa muitakin alueita sopimaan riitansa.

Pitäisikö Somalimaan järjestelmän sitten levitä Soma-

lian muihin osiin? Kuvitellaanpa vaikka, että minä ja klaanini haluaisimme pienen osan Somaliasta itsellemme, sen missä oma klaanini asuu. Tekisimme yhteisen päätöksen, että perustamme oman ”valtion” ja alkaisimme kehittää alueellemme valtiolle ominaisia piirteitä ja suojella rajojamme. Mutta mitä sitten?

Miksi me aina uudestaan tukeudumme ajatukseen, että klaani tai heimo tarjoaa turvaa ja onnellisuutta kun se oikeasti saattaa vain ajaa meitä syvempään kuiluun? Samaan aikaan kun muu maailma on hoksannut yhteistyön voiman, me somalit käyttäydytään kuin vauhkoontunut lauma, joka juoksee eri suuntiin.

Somalimaa antaa uskoa parempaan tulevaisuuteen, mutta pääseekö Somalia kokonaisuudessaan koskaan ulos tunnelista? Minä en usko, että ainakaan klaaniajatus olisi tämän päivän maailmassa ratkaisu. Yhdessä osassa Somaliaa klaanit saattavat olla tie rauhaan, mutta monessa muussa osassa heimopäälliköt vain pitävät sotaa yllä.

On aika muuttua

Ihmettelen joskus, mihin on hävinnyt se Somalia, joka halusi olla yhtenäinen ja pitää yhtä. Sisällissodan jälkeen Somalia on ajautunut anarkiaan ja meinaa hajota pieniin osiin. Kaksikymmentä vuotta Somaliassa on ollut paljon väkivaltaa. Ehkä ihmisten tuntema viha ja katkeruus tosiaan on niin lujassa, ettei se muutu kahdessa vuosikymmenessäkään.

Koko elämäni ajan olen haaveillut rauhallisesta Somaliasta, ettei minun tarvitsisi hävetä, kun kysytään mistä olen kotoisin ja miksi Somalia ei pääse sopuun. On äärettömän tyhmää kuvitella hankkivansa katu-uskottavuutta olemalla yksinkertainen pässi joka seisoo keskellä tietä ja uhkaa puskea jokaista joka yrittää auttaa. On vaikea uskoa, että sillä päätäisiin eteenpäin, kun hyviä kansainvälisiä lähettiläitä ammutaan kun he jakavat pakolaisille ruokaa tai lääkitsevät sodassa loukkaantuneita.

Mielestäni tavallisten kansalaistenkin olisi hyvä ymmärtää, että sota ei aina ole vain paikallisella tasolla. Ettei sota koskaan vain huvin vuoksi jatku loputtomiin. Länsimaidenkaan toiminta ei tunnu joh-

donmukaiselta. Jos ne todella haluavat rauhallista ja tasa-arvoista maailmaa, miksi ne sitten toimivat niin kuin toimivat? Minä ainakin huolestuisin siitä, mistä Somalian sisällissodan osapuolet saavat jatkuvasti ammuksia ja sotavälineitä. Onko se niin yksinkertaista, että maailman aseteollisuudelle pitää löytyä käyttöä?

Hyvät herrat, sanotte että Somalian tila on surkea. Kuitenkin te olette osa sitä koneistoa, joka ylläpitää sotaa.

Uskon, ettei meillä oikein ole vaihtoehtoja. Muutoksen on lähdettävä meistä itsestämme. Meistä somalialaisista, asuimmepa sitten Somaliassa tai täällä Euroopassa. Kysymys ei ole yhdestä asiasta, vaan monen moni asia nivoutuu yhteen ja siitä rakentuu suuri ongelmavyöhyke, josta ylipääsemiseksi tarvitaan rohkeita tekoja. Siihen tarvitaan myös aikaa. Sanoetaan, että aika parantaa haavat. Toivon, että se pätee tähänkin tapaukseen. On aika muuttua pojat. On aika vaihtaa ajattelutapaa.

Kirjoittaja on vantaalainen kunnallispoliitikko

Somalinuorilla on voimavaroja

Petri Hautaniemi

Somalian traaginen tilanne ja massiivinen pakolaisuus lähialueille ja edelleen länteen on kestänyt jo ainakin 20 vuotta. Tämä ajanjakso on yhtä kuin sukupolvi, jossa yksittäinen ikäluokka varttuu, koulutetaan ja perustaa perheitä. Vanhempien synnyinmaan ja uuden kotimaan olosuhteiden ja tapojen erilaisuus saattavat aiheuttaa kitkaa perheiden sisällä.

Vanhemmat ikäluokat kantavat huolta kulttuurisen jatkuvuuden puolesta. Kokemukseni mukaan vanhemmilla ei kuitenkaan ole syytä huoleen. Nuoret ovat osa kansainvälistä somaliyhteisöä, ja kokevat velvollisuutta perheitään ja myös Somaliassa kohtaan. Somalinuoret määrittelevät oman eletyn kokemuksensa kautta jäsenyyttään uusissa kotimaissa toisaalta uskollisina somalialaiselle kulttuuriperinnölle, toisaalta uusina eurooppalaisina kansalaisina.

Koska eurooppalaiset kansallisvaltiot rakentuvat usein melko stereotyyppisille kansalaisuusihanteille, moni maahanmuuttajataustainen nuori kokee ulkopuolisuutta ja ajoittain myös vihamielisyyttä kilpailevan kansalaisuuskokemuksensa vuoksi. Suomen kaltaisessa maassa, jossa maahanmuuttajia on suhteellisen vähän, kokemus on ehkä vielä voimakkaampi.

Tulevaisuus näyttää, kuinka asiat ratkaistaan, mutta lienee kohtuutonta vaatia, että vastuu olisi yksinomaan nuorilla. Oman yhteisön on hyvä antaa tilaa toisen polven maanpakokokemuksille ja elämänkaaren tosiasioille, toisaalta uusien kotimaiden täytyy osaltaan kasvaa ja ymmärtää uusien kosmopoliittisten kansalaistensa potentiaali ja läsnäolon oikeutus.

Somalinuoret Euroopassa ja Suomessa ovat ankkuroituneet moneen paikkaan ja valtioon. Heissä on paljon voimavaroja, tahtoa ja mahdollisuuksia, joita vanhemmilla ikäluokilla ja uusilla kotimailla ei ole varaa hukata.

Suomessa varttuneilla somalialaisilla on paljon annettavaa koulutuksensa ja muiden voimavarojensa myötä niin Suomessa kuin Somaliassa.

On kiinnostavaa nähdä millaiseksi somalidiasporan rooli, sukupolven vaihdoksien myötä, muotoutuu rauhanrakennuksessa ja peruselintilojen varmistamisessa Somaliassa. Jo nyt näkyy lisääntynyt kiinnostus kehitysyhteistyöhankkeita ja järjestötoimintaa kohtaan. Edellytyksenä on kuitenkin turvattu toimeentulo, työllistyminen ja osallistava arkipäivä myös Suomessa.

2010-luku näyttää, millaiseksi muotoutuu tämän ikäluokan suhde Somaliaan ja omiin kulttuurisiin yhteisöihinsä, ja miten he suunnittelevat ja toteuttavat omaa elämänuraansa. Toisen polven pakolaisten kokemuksissa suhde Suomeen ja Somaliaan eivät välttämättä näyttäydy joko tai –valintoina vaan sekä että -kysymyksinä.

Kirjoittaja toimii nuoriso- ja kehitysmaatutkijana Helsingin yliopistossa

---

Lukuvinkki:

Petri Hautaniemi: Pojat! Somalipoikien kiistanalainen nuoruus Suomessa, Nuoristotutkimusverkosto/Nuoristotutkimusseura, julkaisu 41, 2004

Nuoret kehitysyhteistyön kohteista tekijöiksi

Tiina Kirkas

Kuva Naima Mohamud, Hargeisa 2008

Nuorissa on tulevaisuus. Siksi heihin on panostettava myös kehitysyhteistyössä, todettiin ulkoministeriön kansalaisjärjestöyksikön järjestämässä nuorisotyöpajassa viime viikolla.

Viidenes maailman väestöstä on 15–24-vuotiaita nuoria, joista valtaosa asuu kehitysmaissa. Monet heistä ovat työttömiä ja siten vailla mielekästä tekemistä ja toimeentuloa.

”Työttömyys syrjäyttää yhteiskunnasta. Erityisesti nuorten miesten syrjäytyminen on yhteydessä yhteiskunnalliseen levottomuuteen ja huumekaupan lisääntymiseen”, totesi suunnittelupäällikkö Antti Järventaus Suomen lasten ja nuorten säätiöstä.

Hän kertoi työpajassa säätiön hankkeista Etelä-Amerikassa ja Afrikassa, joissa nuoria työllistetään yhteistyössä paikallisten järjestöjen ja yritysten kanssa.

Kansainvälisen työn johtaja Birgitta Rantakari Helsingin Diakonissalaitokselta korosti tyttöjen ja nuorten naisten haavoittuvuutta kehitysmaissa.

”Jopa puolet tytöistä on äitejä alle 18-vuotiaana. Raskaus ja synnytys ovat 15–19-vuotiaiden tyttöjen yleis-

sin kuolinsyy. Köyhät tytöt päätyvät teineinä äideiksi kolme kertaa todennäköisemmin kuin varakkaat tytöt”, hän luetteli.

Toiminnanjohtaja Lauri Peltonen Taksvärkistä puolestaan totesi, etteivät nuoret saa jäädä vain kehitysyhteistyön kohteiksi vaan heidät on otettava mukaan toimijoina ja oman elämänsä asiantuntijoina.

”Myös suomalaiset nuoret on saatava mukaan”, Peltonen sanoi.

Nuorisotyöpajan tuloksena kansalaisjärjestöt lupasivat tiivistää keskinäistä yhteistyötään nuorten aseman ja oikeuksien parantamiseksi kehitysmaissa.

Nuorisotyöpaja oli kolmas kansalaisjärjestöyksikön järjestämä tilaisuus, jossa ulkoministeriö ja kansalaisjärjestöt yhdessä pohtivat ajankohtaisia kehityskysymyksiä. Aiemmissä työpajoissa keskityttiin ilmastonmuutokseen ja ruokaturvaan.

Julkaistu 26.4.2010 ulkoministeriön kehitysviestinnän verkkosivuilla global.finland.fi

Aseelliset konfliktit ja talouskriisi vaikeuttavat vuosituhattavoitteiden toteutumista

Hanad Abdullahi

Vuosituhattavoitteet täyttivät tänä vuonna kymmenen vuotta. YK:n yleiskokouksen vuonna 2000 asettamiin tavoitteisiin kuuluu muun muassa köyhyyden ja nälänhädän vähentäminen, lasten ja äitien ennenaikaisen kuolleisuuden laskeminen, sekä tasa-arvon edistäminen maailmanlaajuisesti vuoteen 2015 mennessä. Tavoitteista sovittaessa kehitysmaille luvattiin myös oikeudenmukaisempia kaupankäynnin ehtoja, sekä Internet-yhteyden kehittämistä.

Talouskriisi vaikuttanut eniten maailman köyhimpiin ihmisiin

Vuoden 2010 YK:n yleiskokouksen yhteydessä järjestettiin syyskuussa korkean tason kokous, jossa pohdittiin vuosituhattavoitteiden saavuttamisen mahdollisuuksia ja haasteita, ja mietittiin miten tavoitteisiin pyrkimistä voitaisiin tehostaa.

Tuoreen raportin mukaan maailman väkiluku on tällä hetkellä 6.7 miljardia ihmistä. 1.4 miljardia heistä elää äärimäisessä köyhyydessä. Köyhyys ja nälänhätä ovat kuitenkin vähentyneet viimeisten kymmenen vuoden aikana, ja lasten koulunkäynti on lisääntynyt kehitysmaissa. Kehitys on ollut jossain määrin rohkaisevaa, mutta aihetta huoleenkin on. Aseelliset konfliktit, luonnonkatastrofit ja maailmanlaajuinen talouskriisi uhkaavat vaikeuttaa monien tavoitteiden toteutumista.

Maailman köyhimmät maat sijaitsevat Afrikassa, Karibialla ja Tyynenmeren alueella. Afrikka on edelleen maailman köyhin manner, vaikka monet Afrikan maat ovat nousemassa köyhyydestä noudattamalla hyvää hallintotapaa ja toteuttamalla demokratiaa ja tasa-arvoa. Talouskriisi on vaikuttanut eniten maailman köyhempien maiden kansalaisiin.

Kehitysmaiden talouskasvu on hidastunut elintarvikkeiden hintojen korkean nousun ja ulkomaisen sijoitusten vähenemisen vuoksi. Siirtolaisten rahalähetykset kehitysmaihin, joiden määrä monessa maassa on perinteisesti ollut korkeampi kuin virallinen

kehitysapu, ovat vähentyneet. Ilmastonmuutos on lisännyt kuivuutta Afrikassa. Kuivuuden ohella maatalous on monissa kehitysmaissa kärsinyt myös tulvista. Kaikki tämä uhkaa vuosituhattavoitteiden toteutumista.

Suomen kehitysyhteistyömääräraha vuodelle 2010 on 0.55 maan bruttokansantuotteesta. Suomi ei ole kyennyt nostamaan kehitysapurahoja YK:n suositteluun 0.7 prosenttiin, ja sama koskee lähes kaikkia muitakin EU -maita. Kaikista 22:sta OECD -maasta vain Ruotsi, Norja, Tanska, Luxemburg ja Hollanti ylittävät YK:n suosituksen.

Toimintasuunnitelma ja uudet tavoitteet

Syyskuun kokouksessa käytiin läpi onnistumisia ja haasteita, ja tehtiin globaali toimintasuunnitelma, jotta tavoitteisiin päästäisiin vuoteen 2015 mennessä. Jäsenmaat vakuuttivat, että tavoitteet ovat yhä saavutettavissa.

Kokouksessa myös sovittiin uusista tavoitteista lapsi- ja äititerveyden edistämiseksi, sekä köyhyyden, nälän ja sairauksien vastaisista aloitteista. YK:n pääsihteeri Ban Ki Moon lupasi Global Strategy for Women's and Children's Health -aloitteelle yli 40 miljardia dollaria seuraavien viiden vuoden aikana.

YK patistaa teollisuusmaita tukemaan kehitysmaita vuosituhattavoitteiden toteuttamisessa. Yhteisesti asetetut tavoitteet puoltavat maailman kansalaisten perusoikeuksia muun muassa puhtaaseen veteen, koulutukseen, terveydenhoitopalveluihin sekä tasa-arvoon.

Hyväksymällä vuosituhattavoitteet vuonna 2000 kansainvälinen yhteisö tunnusti köyhimpien alueiden ongelmat koko maailman ongelmiksi. Olisi sääli jos talouskriisi vesittäisi hyvät aikomukset.

Kirjoittaja on opiskelija, joka toimittaa ajankohtaisaiheita käsittelevää verkkosivua www.suomensomali.com

Kuva Hanad Abdullahi, Puntmaa, 2010

Euroopan kehitysyhteistyöpäivät Brysselissä 6-7. joulukuuta

Veera Jansa

Euroopan kehitysyhteistyöpäivillä Brysselissä tungeksineet 15 000 ihmistä kuulivat esitelmiä ja paneelikeskusteluja ihmisoikeuksista ja demokratiasta, terveyssektorin yhteistyöstä, EU:n kehityspolitiikkalinjauksista, kuntien roolista kehitysyhteistyössä, kulttuurin paikasta kehitysyhteistyömaailmassa ja monesta muusta.

Vuosituhattavoitteikaan ei unohdettu. Nepalin presidentti oli tyytyväinen ja syystäkin. Nepal on merkittävästi vähentänyt lapsi- ja äitikuolleisuutta muun muassa kyläterveydenhoitajien koulutuksen avulla. UNICEFin varatoiminnanjohtaja **Hilde Johnson** kuitenkin muistutti, että tavoitteuden toteutumisen seurannassa on vaarana luottaa yleistyksiin liikaa. Vaikka kehitys monien tavoitteiden osalta on ollut onnistunut, samalla eriarvoisuus, niin maiden välillä kuin sisälläkin, on viimeisten kymmenen vuoden aikana lisääntynyt.

Viidettä kertaa järjestetyt Euroopan kehitysyhteistyöpäivien mainostivat Euroopan Unionia välineenä

Pariisin julistuksen päämäärien toteuttamisessa.

Avun harmonisoinnin ja rationalisoinnin nimissä jäsenmaita kannustetaan kanavoimaan enemmän kehitysyhteistyövaroja komission kautta. Mutta EU-maat eivät ole ajatuksesta yhtä innostuneita kuin komissio.

Euroopan unionin jäsenmaat yhdessä ovat suurin kehitysavun antaja maailmassa. Kuitenkin vain 20% jäsenmaiden myöntämästä kehitysavusta menee EU:n kautta.

Ruotsin kehitysyhteistyöministeri **Gunilla Carlsson** tiivistä monien jäsenmaiden epäluulon toteamalla, että ei ole tiedossa millainen auto European Development Fund on. Onko se moderni kätevä kaupunkikosla, maastoauto, vai kenties vanha linja-autonrämä? Ja jos auto menee rikki niin kuka sen korjaa? Tai saako sitä ajaa nainen.

Seuraavat Euroopan kehitysyhteistyöpäivät järjestetään Varsovassa vuonna 2011.

Somalia on my mind

The country teems with "poets, poetasters, poetitos, peotaccios:" every man has his recognized position in literature as accurately defined as though he had been reviewed in a century of magazines – the fine ear of this people causing them to take the greatest pleasure in harmonious sounds and poetical expressions, whereas a false quantity or a prosaic phrase excite their violent indignation.

Many of these compositions are so idiomatic that Arabs settled for years amongst the Somal cannot understand them though perfectly acquainted with the conversational style. Every chief in the country must have a panegyric to be sung by his clan, and the great patronize light literature by keeping a poet.

Excerpt from Richard Burton, First Footsteps in East Africa, or An Exploration of Harar; 1894

Kuva IRIN Hargeisa

Kuva Naima Mohamud Hargeisa 2008

A World Of Dust

Once we were back on the road, it occurred to me, not for the first time, that the single worst aspect of Somalia's breakdown has been its impact on education. Public schools and colleges deteriorated during the last years of the dictatorship, and then, more than four years ago, they closed altogether.

A handful of primary schools are open today, most of them supported by foreign charities, a few by determined parents. But there are no public high schools, let alone colleges, and the vast majority of Somali children have received no secular education for years.

Koranic schools have sprung up, and everywhere you see children carrying their **loox** -- wooden boards on which a sacred verse is painted until it is memorized, then is sanded off and replaced by a new verse -- but the focus in these schools is entirely on memorizing a religious text in Arabic. Neither literacy nor numeracy is part of the curriculum.

What happens to a country without secondary schools and with no university? What happens to all the bright children who would have gone to college? No anti-statist with a heart can contemplate these questions without horror. And nothing that we might recognize as a university, say, is imaginable without a government.

From Letter from Mogadishu, *A World of Dust*, William Finnegan, *The New Yorker*, Mar 20, 1995 (www.netnomad.com/finnegan.html)

"Somalia's scenario is that it's not good left alone, and it's even worse intervened.

That's the dilemma of Somalia, because we do not accept foreign intervention....

It doesn't seem like we can fix our own problems either. That's the tragedy of Somalia."

K'naan

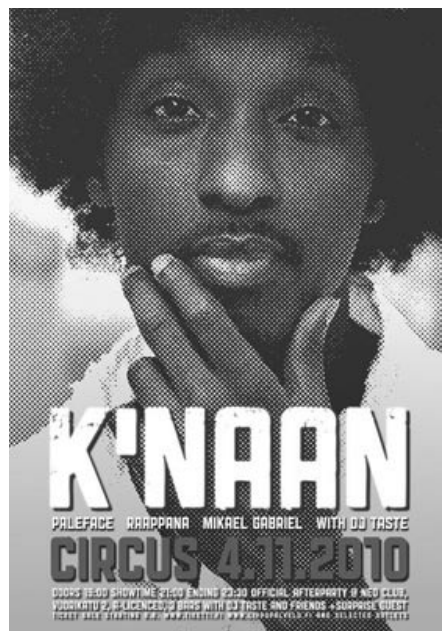

Kuwa IRIN Mogadishu

*"Come out of my country
you've spilled enough blood
you have killed too many people
you have caused a ton of trouble
come out of my country... "*

*"I wanna talk to you directly
Somalia needs no gunmen
Mogadishu used to be a place
where the world would come to see
what to do, where to go
I got to be a refugee
Somalia needs no gunmen..."*

K'naan

Paikalliset vahvuudet käyttöön Afrikan valtioiden jälleenrakennuksessa

Tanskalainen tohtorikoulutettava Louise Wiuff Moe on toiminut tutkijana Ulkopoliittisen instituutin ja Crisis Management Initiative -järjestön yhteisessä hankkeessa. Hänen toukokuussa julkaistu raporttinsa 'Addressing State Fragility' käsittelee erilaisia tapoja kannustaa hauraiden valtioiden jälleenrakennusta. Tutkija teki osan kenttätyöstään Somalimaassa.

Paikallinen tieto ja vahvuudet sivuutetaan usein silloin kun länsimaat tukevat afrikkalaisten valtioiden jälleenrakennusta konfliktien jälkeen. Länsimaat pitävät usein rauhanprosesseja keskeisimpänä asiana jälleenrakennuksessa. Tämä "peace as state building" -lähestymistapa ei ole kuitenkaan usein tuottanut haluttuja tuloksia: vakautta, yhteiskuntakehitystä ja lisääntynyttä hyvinvointia.

On ilmeistä, että kuilu lahjoittajamaiden retoriikan ja paikallisten ihmisten todellisuuden välillä on syvenemässä. Onkin syytä arvioida kriittisesti uudelleenkeinoja tukea rauhanprosesseja ja valtioiden uudelleenrakentamista. Lahjoittajamaiden ei pitäisi keskittyä pelkästään siihen miten asioiden *pitäisi olla*. Sen sijaan pitäisi tarkastella sitä mitä *on jo olemassa* ja miten näitä olemassa olevia kapasiteetteja voisi hyödyntää. Tältä realistiselta pohjalta toteutettu ulkomainen apu heikolle valtioille voisi tuoda kehitystä ja muutosta rakentavampaan suuntaan.

Lahjoittajamaiden ja kansallisten eliittien välille syntyy usein ristiriitaa uudelleenrakennustilanteessa. Lahjoittajat pyrkivät edistämään poliittista vakautta ja kehitystä pystyttämällä uudelleen virallisia valtiorakenteita. Kansallinen valtaeliitti taas pyrkii säilyttämään olemassa olevaa hallintoa ja vahvistamaan sen valta-asemaa.

Usein erilaisilla epävirallisilla toimijoilla on tällaisessa tilanteessa vahva rooli. Näistä niin sanotuista heikoista valtioista löytyy kuitenkin myös innovatiivisia, paikallisesti kehitettyjä hallintojärjestelyitä jotka sekoittavat valtiollisia ja ei-valtiollisia elementtejä toiminnassaan. Niissä on kehittynyt myös erilaisia pragmaattisia tapoja ylläpitää rauhaa ja järjestystä. Tämänkaltaiset paikalliset järjestelyt ja ratkaisut jäävät usein avun antajilta huomiotta. Kun keskustellaan siitä mitä on jo olemassa paikallisesti ja mitä voisi käyttää uudelleenrakentamisen lähtökohtana, kysymys pitäisi nähdä laaja-alaisesti, kielteisine ja myönteisine piirteineen.

Olosuhteet heikoissa valtioissa ovat usein vaikeat, on taloudellisia ja sosiaalisia sekä hallinnon vastuuttoomuuteen liittyviä ongelmia. Näiden lisäksi huomiota pitäisi kuitenkin kiinnittää myös paikallisiin toimijoihin, jotka *lisäävät* turvallisuutta ja ennakoitavuutta paikoissa joissa valtio on vain löyhästi ollut mukana ihmisten elämässä.

Tällaisia paikallisia, ei-valtiollisia toimintoja ja mekanismeja konfliktin jälkeisessä elpymisessä ja järjestyksen ylläpidossa ei ole käsitelty erityisen paljon politiikan ja kansainvälisten suhteiden tutkimuksessa. Niiden lähempi tarkastelu kuitenkin lisäisi ymmärrystä paikallisista olosuhteista sekä rauhan ja kestäväen poliittisen järjestyksen edellytyksistä.

Louise Wiuff Moe: Addressing state fragility in Africa: A need to challenge the established 'wisdom'?
UPI/FIIA Report 22 (2010) ISBN 978-951-769-266-3

Raportti ja edellä lainattu suomenkielinen yhteenveto on julkaistu Ulkopoliittisen instituutin verkkosivuilla www.upi-fia.fi

Somalian valtion hajoaminen ei ollut sattuman kauppaa

Somalia on viime aikoina noussut otsikoihin vain huonojen uutisten kautta. Kaukaisina aikoina Afrikan sarvessa sijainnut Puntinmaa oli tunnettu kallisarvoisista luonnonvaroistaan, joista varsinkin hienoimpien suitsukkeiden tie kulki kauas Eurooppaan asti. Viime vuosina Somalia on kaikilla menestyksen ja hyvinvoinnin mittapuilla maailman epäonnistunein valtio. Monet tutkijat ovat nimenneet Somalian maailman ainoaksi luhistuneeksi valtioksi.

Helsingin ruotsalaisessa kauppakorkeakoulussa tutkijana toiminut **Abdirashid A. Ismail** puolusti kesäkuussa menestyksellä taloustieteen alaan kuuluvaa väitöskirjaansa, jonka nimi on ”**Somali State Failure: Players, Incentives and Institutions**”.

Yksi Abdirashid Ismailin tutkimuksen lähtökohdista oli selvittää, miksi alun perin niin etnisesti, uskonnollisesti, kulttuurisesti kuin kielellisesti harvinaisen yhtenäinen, vuonna 1960 kahdesta siirtomaa-alueesta muodostettu, itsenäinen Somalian tasavalta käytännössä hävisi maailmankartalta muutaman vuosikymmenen kuluessa - niin valtiona kuin poliittisena toimijana. Tutkija halusi selvittää syy-yhteyksiä, prosesseja ja eri toimijoiden rooleja tässä aseellisia konflikteja ja paljon peruuttamatonta tuhoa aikaansaaneessa tapahtumaketjussa.

Yksi tutkimuksen perusolettamuksista oli, etteivät rakenteelliset tekijät, kuten köyhyys ja epätasa-arvoisuus, yksin riitä aiheuttamaan valtiomuotoa uhkaavia väkivaltaisista yhteenottoja, vaan tarvitaan myös kasaantuvia, moninaisia inhimillisiä tekijöitä. Poliittisessa taloustieteessä usein nähdäänkin siirtomaa-ajan jälkeisten valtioiden Afrikassa luoneen otolliset olosuhteet johtajien vallanastukselle ja jopa suoranaistalle saalistukselle.

Ensimmäisen vuosikymmenen ajan Somaliassa hallitukset valittiin demokraattisesti. Lupaavasta alusta huolimatta hallitsijat eivät kyenneet vahvistamaan uusia demokraattisia instituutioita. Sen sijaan he nopeasti alkoivat varmistaa asemaansa hyödyntämällä vanhoja klaanien välisiä ristiriitoja.

Vuodesta 1967 alkaen supervallat Neuvostoliitto ja Yhdysvallat sekaantuivat yhä enemmän valtataisteluihin Afrikan sarven alueella, mikä edelleenkin heikensi

demokraattisia instituutioita. Vuonna 1969 kenraali Siad Barre kaappasi vallan maan lailliselta hallitukselta. Barren hallinto pystyi aluksi edistämään sosioekonomista kehitystä, mutta ajan mittaan Barren hajoita ja hallitse –politiikka, sosialistinen ideologia ja sotilaallinen hallinto kuitenkin vaativat veronsa ja haurastivat Somalian yhteiskunnan perustuksia. Tämä politiikka tuli yhä merkittävämmäksi tuhoisien Etiopiaa vastaan käytyjen sotien jälkeen. Ennen sotia Barre neuvotteli maalleen tukea Neuvostoliitosta ja sotien jälkeen Yhdysvalloista. Kun supervalltojen välinen jännitys alueella purkautui ei valtaansa puolustamaan joutuva sotilashallitus enää saanut tukea kumaltakaan suunnalta..

Abdirashid Ismail on työssään käyttänyt laajaa aineistoa ja tarkastellut tapahtumainkulkua erityisesti taloustieteen peliteorioiden valossa. Valtionjohton tietoinen strategia hyödyntää olemassa olevia jännitteitä, pelata kansalaisiaan vastaan, vallan perustaminen palveluksiin ja vastapalveluksiin sekä geopolitiittisen neuvotteluaseman häviäminen romahduttivat lopulta maan talouden. Palvelujenvaihdossa syntyneet epäviralliset instituutiot olivat ehtineet tuhota kansalaisten mahdolliset harjoittaa poliittisen eliitin, niin vallanpitäjien kuin oppositionkin, oikeudellista valvontaa.

Valtion epäonnistuminen ei ole yleensä sattuman tai vaikeiden olosuhteiden tulosta ja ilman laillisuusvalvontaa se johtaa maan ja kansan niin poliittisiin kuin humanitaarisiin kriiseihin. Taustalla on kautta historian ollut johtajien sortuminen henkilökohtaisten etujen tavoitteluun yleisen ja yhteisen edun kustannuksella. Yhä edelleen ja toistuvasti huonoon ja heikkoon johtamiseen liittyvät ongelmat uhkaavat valtiollista kehitystä ja yleistä turvallisuutta eri puolilla maailmaa.

Maija Kajava

Abdirashid A. Ismail: Somali State Failure, Players, Incentives and Institutions, Publications of the Hanken School of Economics Nr. 212, Helsinki 2010 (www.dhanken.fi > Doctoral theses)

www.kor.fi/koor.html > KOOR 2-2006

Somalimaan rautarouva

Kaisa Väkiparta

Voimanainen Shukri Omar on ollut monessa mukana. Seitsemänlapsisen perheen tytär on koulutukseltaan kättilö ja sairaanhoitaja. Hän on ollut leipomoyrittäjänä Mogadishussa, öljy-yhtiön palveluksessa Arabiemiraateissa ja pakolaisena Yhdysvalloissa. Hän toimi Somalimaan ensimmäisen vaalikomitean ainoana naisjäsenenä ja johtaa nyt perustamaansa Candlelight for Health and Education -kansalaisjärjestöä (CLHE).

”Voit vain kuvitella, miltä tuntuu, kun tulee sodan keskeltä ja yhtäkkiä saa oman kodin, kuuman suihkun, rauhan ja turvan. Ero on kuin yöllä ja päivällä. Olemme kiitollisia kaikille, jotka ottivat meidät vastaan”, **Shukri Ismail** kertoo tunnelmiaan pakolaisuuden alkua ajoilta. ”Ei ole helppoa mennä uuteen maahan ja muuttua vastaanottavan yhteiskunnan taakaksi.”

Muutto takaisin Somalimaahan oli Ismailille jopa vaikeampi kuin pakolaisuuden alku. ”Kysyin itseltäni varmaan sata kertaa päivässä, mitä teen täällä ja selviänkö iltaan asti hengissä. Mutta nopeasti mieleen nousikin uusi kysymys: mitä voin tehdä maani hyväksi?”

Ismail perusti CLHE:n vuonna 1995. Järjestön nimi kuvaa valoa pimeään tunneliin päässä ja toivon säilyttämisen tärkeyttä. Somalimaan kaltaisessa maassa usko parempaan on välillä koetuksella.

”Ihmiset ja kansainväliset järjestöt, joiden kanssa työskentelen, antavat minulle voimaa. On turhauttavaa tuntea, että maailma on unohtanut Somalimaan, vaikka samaan aikaan taistelemme, jotta pääsisimme jaloillemme”, Ismail kertoo.

Ismail kuitenkin unohtaa turhautumisen katsoessaan järjestön nuoria, energisiä työntekijöitä. Nuorissa on uskoa ja voimaa muuttaa maa, ja se riittää Ismailille työn tulokseksi. Omat ponnistelut ovat olleet vaivan arvoisia.

Koulutus ja mielekäs tekeminen takaavat rauhan

Demokraattinen kehitys Somalimaassa on edennyt, mutta tilanne on haastava. Afrikan sarven epävakauden takia valtion budjetista yli puolet menee turvallisuusmenoihin. Tämä leikkaa väkisin koulutus- ja sosiaalityöksi. Jos Somalian tilanne ei muutu, valtion budjettiinkaan tuskin voi koskea.

Kansainväliset järjestöt ovat avainasemassa koulutuksen järjestämisessä. Somalimaata ei ole tunnustettu

itsenäiseksi valtioksi, joten maa ei voi saada kahdenvälisestä kehitysyhteistyötukea länsimailta.

”Ulkomaalaiset kansalaisjärjestöt tekevät yhteistyötä opetusministeriön kanssa ja huolehtivat Somalimaan koulutuksesta. CLHE on tehnyt jo pitkään yhteistyötä Solidaarisuuden kanssa ammattikoulutuksessa”, Ismail toteaa.

”Tarjoamme koulutuksen niille nuorille, jotka ovat menettäneet mahdollisuuden koulunkäyntiin sodan vuoksi. Koulutuksen avulla saamme nuoret pois väkivallan ja siirtolaisuuden uhan alta”, Ismail kertoo.

Kouluttamattomat ja turhautuneet nuoret ovat värvääjille ja merirosvoille helppoja kohteita. Koulutus parantaa nuorten itsetuntoa ja saa heidät sitoutumaan työhönsä ja maahansa. Ismail uskoo koulutuksen olevan avain pysyvään rauhaan. ”Nuoriso on valtava voimavara, se on vain ohjattava oikealle tielle.”

Siirtolaisuus vaihtamassa suuntaa

Somalimaan hankalaa arkea paetaan yhä ulkomaille. Sitä vastaan kampanjoidaan voimakkaasti niin moskeijoiden kuin valtionkin taholta.

”Kadunvarsilla on julisteita pakomatalla kuolleista somalimaalaisista. Monet yrittävät Libyan kautta Italiaan, mutta vaarallinen merimatka jää usein viimeiseksi”, Ismail kertoo. Kampanja on hänen mukaansa tuottanut tulosta, ja pakolaisuus on vähentynyt. Turvallisuuden parantuminen on houkutelut monia palaamaan takaisin kotiin.

”Paluumuuttajia motivoi Somalimaan tarjoamat mahdollisuudet esimerkiksi politiikassa”, Ismail sanoo. Somalimaan parlamentin puhemies on Suomen kansalainen **Abdirahman Cirre** niin kuin viime vaalien presidenttiehdokas **Faisal Ali Farahkin**.

Shukri Ismail on optimistinen sen suhteen, että paluumuuttajat voivat saada muutoksen aikaan. Ja miksei olisi, onhan hän itse elävä esimerkki siitä.

Julkaistu ulkoministeriön kehitysviestinnän verkkosivuilla global.finland.fi 10.11.2010

Naiset päteviä toimijoita konflikteissa

”Naiset ovat maailman väestön enemmistö ja heidän on oltava mukana rakentamassa kestävämpää ja vakaampaa yhteiskuntaa”, sanoo kehityspolitiikasta vastaava alivaltiosihteeri Ritva Koukku-Ronde.

”Naiset eivät ole konflikteissa pelkkiä uhreja, vaan päteviä toimijoita. Naisten osallistumista tarvitaan, jotta rauhaan ja turvallisuuteen löydetään ratkaisuja”, Koukku-Ronde sanoi seminaarissa, jossa esiteltiin ulkoministeriön tilaustutkimus. *Women, Peace and Security* käsittelee YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 1325 roolia Suomen kehityspolitiikassa.

”Kestävän kehityksen turvaaminen on myös pohja vakaudelle ja turvallisuudelle. Konfliktit ovat kehityksen vihollisia ja voivat pyyhkiä hetkessä pois saavutetun edistyksen. Luonnontaloudellisesti kestävä kehityksen edistäminen vähentää konfliktien riskiä. Suomi on vahvasti sitoutunut 1325-päätöslauselman toteuttamiseen”, Koukku-Ronde sanoi.

Konfliktit muuttavat naisten rooleja

”Tarkoituksenamme oli selvittää, mitä YK:n päätöslauselma 1325 merkitsee naisten elämässä Nepalissa, Keniassa ja Intian syrjäkylissä”, kertoi yksi tutkimuksen tekijöistä tohtori Paula Banerjee.

”Oli myös tärkeää tuoda esille Afrikan ja Aasian naisten yhteiset kokemukset ja selviytymistarinat konfliktien keskellä. Haastattelimme naisia kolmessa maassa kesä-syyskuussa 2009 ja keräsimme tietoa aseellisten konfliktien vaikutuksista naisiin. Henkinen ja fyysinen väkivalta, raiskaukset, HIV-tartunnat ja keskenmenot ovat yhteisiä kokemuksia haastattelellemme naisille.”

Banerjeen mukaan naisilla on monia erilaisia rooleja konflikteissa. Naisten ja miesten roolit myös muuttuvat konfliktien aikana, naisista tulee usein yksinhuoltajia ja pääasiallisia elannon hankkijoita. Myös väkivallan keskellä naisten on huolehdittava lapsistaan, perheistään ja siitä, että elämä jatkuu.

”Naiset tunsivat olevansa tehtävien tasalla, kun heille annettiin mahdollisuus toimia. He ottivat mielellään vastuuta ja johtajuutta ja olivat kiinnostuneita myös

taloudellisista asioista”, kiteytti Banerjee kolmen maan naisten kokemukset.

Tutkimus jatkuu

”Nepalissa naiset ottivat osaa myös aseelliseen konfliktiin. Nyt on pohdittava, miten naiset saatetaan sotilaan roolista takaisin yhteisön jäseneksi. Tämä on ratkaisevan tärkeää aikaa Nepalissa turvallisuudelle ja vakaudelle”, Banerjee sanoi.

Tutkimuksen mukaan naisten aseman vahvistaminen on pitkäaikaista työtä, joka vaatii sitoutumista. Naisilla on tärkeä rooli kaikilla yhteiskunnan aloilla, myös miesvaltaisilla sektoreilla.

Tutkijat suosittelivat sijoittamista naisten pitkäaikaiseen koulutukseen. Naisten taloudellista asemaa on vahvistettava ja naisille on annettava vahvempi osuus paikallishallinnon päätöksenteossa. Naisten maanomistusoikeuden ja muiden oikeuksien takaminen edistää turvallisuutta.

”On seurattava samanaikaisesti, miten eri maat toteuttavat sukupuolten välistä tasa-arvoa. Tämä tutkimus ei pääty nyt julkaistavaan kirjaan. Olemme aloittaneet prosessin, joka jatkuu”, Paula Banerjee totesi.

YK:n turvallisuusneuvosto hyväksyi vuonna 2000 päätöslauselman 1325 naisten asemasta konflikteissa sekä rauhan ja turvallisuuden edistämiseksi. Päätöslauselmassa todetaan naisilla olevan tärkeä rooli konfliktien ehkäisyssä ja ratkaisussa sekä konfliktien jälkeisessä rauhanrakentamisessa. Päätöslauselman mukaan naisille on taattava tasavertainen mahdollisuus osallistua rauhantyöhön sen kaikissa eri muodoissa.

Suomi julkaisi oman 1325-päätöslauselmaa koskevan kansallisen toimintaohjelmansa syyskuussa 2008. Toimintaohjelma kattaa vuodet 2008–2011, minkä jälkeen ohjelmaa päivitetään. Ohjelman toteuttamista valvoo erillinen seurantaryhmä.

Julkaistu ulkoministeriön verkkosivuilla www.formin.fi 25.11.2010

Islamistirap aseena uskonsodassa

Somalialainen taistelujärjestö Al-Shabaab rekrytoi uusia uskonsotureita rapin ja musiikkivideoiden avulla. Myös amerikkalaissotilaat ovat kokeilleet siipiään musiikkivalistuksen saralla.

Terroristijärjestö Al-Qaidan suurin saavutus on ääri-islamistisen kapinan globalisoituminen: järjestö on onnistunut yhdistämään lukuisia paikallisia konflikteja maailmanlaajuisen jihadin eli pyhän sodan kehukseen, joka on nyt kaikkien kapinaryhmien käytävissä.

Al-Qaidan propagandaa on tosin alettu moittia vanhanaikaiseksi sen jälkeen kun järjestö julkaisi ensimmäisen numeron englanninkielisestä *Inspire... and inspire the believers* -lehdestä. Wikileaksin aikakaudella tämä haastatteluja ja pomminteko-ohjeita sisältävä, huonosti taitettu verkkolehti tuskin tavoittaa laajaa lukijakuntaa.

Sen sijaan verkkoon ladattu islamistirap on helposti saatavilla – ja se yhdistää rytmin, sanoman ja visuaalisen kuvaston tehokkaasti laajempaan globaaliin kehukseen. Ääri-islamistien ja muun maailmanvälillä käydään kamppailua ihmisten sydämistä ja mielistä, mikä usein jää väkivaltaisten uutiskuvien taakse. Tässä kamppailussa väkivalta saa usein välineellisen arvon, ja sitä käytetään etenkin netissä leviävässä propagandassa.

Musiikkia merirosvoille

Islamistien materiaalia on viiden viime vuoden aikana ilmestynyt arabian lisäksi myös muilla kielillä, sillä musiikintekijät pyrkivät laajentamaan yleisöään. Videoyhteisö YouTubesta voi esimerkiksi katsoa Tšetšenian mujahideenien taistelua ja leirielämää Kaukasuksen metsissä.

Somalialaisen taistelujärjestön Al-Shabaabin amerikkalaisvahvistus **Omar Hammami** nousi puolestaan

otsikoihin vuonna 2009 räppäämällä amerikanenglanniksi jihadin puolesta kappaleellaan *Blow by blow*.

Kappale sai pian vastustajan, kun somalialainen Waayaha-Cusub-ryhmä julkaisi kolmekielisen kappaleensa *No to Al-Shabab*, jossa kehoitetaan vastustamaan tätä ääriryhmää. Kappaleen videossa jopa vilahtaa vastapuolen räppäri Hammami. Waayaha-Cusubin levyä jaettiin huhtikuussa 7000 kappaletta Kenian pääkaupungin Nairobin Eastleighissä, joka on tunnettu somalidiasporastaan. Lähiöön on jäljitetty niin Somalian merirosvojen kuin ääri-islamistienkin tukiverkostoja. Musiikki on siis hyvin kansainvälistä propagandaa, joka pureutuu yhtä kansainväliin ongelmiin.

Sissinimellä **Abu Mansoor Al-Amriki** ”Amerikkalainen” esiintyvä Hammami ei totisesti osaa laulaa. Esityskieli kertoo, että kohdeyleisö on lännessä, jossa kappaleen hittipotentiali on olematon. Al-Shabaabin julkaisemien videoiden katsominen on Hammamin epämusikaalisuuden takia yhtä piinaa.

Ote tutkija Ilmari Käihkön samannimisestä artikkelista Ulkopolitiikka 4/2010 –lehdessä. Koko artikkeli ja linkit artikkelissa mainittuihin videoihin on julkaistu osoitteessa www.ulkopoliitika.fi.

Jo kolme vuotta sitten Koorin numerossa 1-2007 esiteltiin Waayaha-Cusub –yhtye (www.koor.fi/koor.html)

Diasporassa elävien somalien pitäisi kantaa vastuuta

Hanad Abdullahi

Aseelliset konfliktit tekevät hyvätkin aikomukset arvottomiksi, ja Somalia on tästä yksi maailman surullisimmista esimerkeistä. Somaliassa on alueita, joissa turvallisuustilanne on melko vakaa, mutta valtaosassa maata vallitsee anarkia ja levottomuus.

Tämäkin vuosi on ollut synkkä Somalian kansalle. Somalia on äänestetty maailmankorruptoituneimmaksi maaksi. Mogadishu on maailman vaarallisin pääkaupunki.

Somalian väliaikaishallituksen ja islamistitaistelijoiden aseelliset selkkaukset ovat edelleen lisääntyneet siellä vuodesta 2006. Somalian alueella on satoja tuhansia sisäisiä pakolaisia, joita uhkaa humanitäärinen kriisi pakolaisleireillä.

Humanitaarisesta kriisistä pitkään kärsineen maan turvallisuustilanne on niin surkea, että kansainvälinen yhteisö kehottaa avustustyöntekijöitä pysymään poissa maasta, jossa he voisivat joutua taistelevien osapuolien käsiin. Avustustyöntekijöitä on siepattu ja tapettu varsinkin Etelä-Somaliassa, missä toimii useita aseellisia ääriryhmiä. Nekin järjestöt, jotka vielä uskaltavat tehdä työtä Etelä-Somaliassa, pitävät tukikohtansa Somalian naapurimaissa.

Kehitystä on mahdotonta saavuttaa ilman rauhaa ja järjestystä. Rauhan edistämisen pitäisi olla kaikkien osapuolten tavoitteena. Ilman toimivaa hallitusta Somaliassa on mahdotonta saada käyntiin jälleenrakentamista ja aikaansaada kehitystä, joka johtaisi vuosituhattavoitteen toteuttamiseen.

Nuorilla sukupolvella on pitkä tie edessä. Pystyvätkö ne jälleenrakentamaan Somaliaa, jonka valtion peruselementit ovat romahtamispisteessä? Uskoakseni tämä on mahdollista vain, jos nuoret oppivat tekemään yhteistyötä ja pääsevät yli klaanijärjestelmään perustuvasta epäoikeudenmukaisesta ja epäluotettavasta systeemistä.

Jos vain haluamme, voimme yrittää oppia jotain maamme historiasta ja perinteistä, ja siten välttää pahimpia epäonnistumisia ja tuoda esille Somalian hyviä puolia.

Me voisimme myös ottaa mallia niistä Afrikan maista, joissa on pystytty selviämään sisällissodasta. Voisimme katsoa Rwandan esimerkkiä, yrittää ymmärtää miten siellä saatiin aikaan sovinto ja mitkä ovat sen rauhanprosessin onnistumisen salaisuudet.

Somalian konfliktin ratkaiseminen ja maan jälleenrakentaminen ei voi nojata yksinomaan kansainvälisen yhteisön antaman tukeen, mutta ilman kansainvälisen yhteisön tukea Somalian tilanne ei parane.

Diasporassa kouluttautuneiden somalialaisten pitäisi ottaa suuri vastuu Somalian tilanteen rauhoittamisesta ja parantamisesta. Yhdessä kansainvälisen yhteisön kanssa meidän pitäisi olla mukana rakentamassa Somalialle tietä rauhaan ja kehitykseen.

Kirjoittaja on opiskelija, joka toimittaa ajankohtaisaiheita käsittelevää verkkosivustoa www.suomensomali.com

Kuva Hanad Abdullahi, Puntmaa, 2010

Suomi ja miinalaiva Pohjanmaa valmistautumassa merirosvojahtiin Intian valtamerellä

Suomi on päättänyt lähettää vuoden 2011 alussa Miinalaiva Pohjanmaan osallistumaan Euroopan unionin ensimmäiseen merelliseen kriisinhallintaoperaatioon EUNAVFOR Atalantaan Somaliaa ympäröivillä merialueilla. Atalanta-operaatio käynnistyi jo vuonna 2008 ja sen tarkoituksena on Maailman elintarvike_ohjelman WFP:n alusten suojeleminen niiden toimittaessa elintarvike-apua Somaliaan, Somaliann rannikkovesillä ja läheisillä merialueilla liikkuvien alusten suojeleminen ja aseellisten ryöstöjen ennalta ehkäiseminen ja torjunta. Lisäksi Atalanta-operaation on määrä suojata YK:n pääsihteerin pyynnöstä tarvittaessa Afrikan unionin AMISOM-operaation kuljetuksia. Kokonaiskustannusten arvioidaan vuonna 2011 nousevan 11, miljoonaa euroon. Valtioneuvosto on antanut syyskuussa lopullista päätöksentekoa varten eduskunnalle asiaa koskevan selonteon, minkä Somaliann tilanteesta kertovasta osasta on koottu seuraavat otteet.

Somaliann tilanne

Somaliann valtiollinen hajoaminen alkoi vuonna 1991 eikä sisällissotaa käyvässä Somaliassa ole ollut toimivaa keskushallintoa lähes kahteen vuosikymmeneen. Kriisi on muodostunut viime vuosina entistä globaalimaksi al-Qaida -yhteyksien sekä merirosvouden takia. Somaliann eteläosaa hallitsee ankaran islamilaisen lain tulkintaa ajava Al-Qaidan tukema Al-Shabaab-liike. Tilanne Somaliann keskiosassa sijaitsevassa Puntmaassa ja pohjoisessa sijaitsevassa Somalimaassa on rauhallisempi kuin Somaliann eteläosassa. Vuonna 2005 maahan nimetyllä ja kansainvälisen yhteisön tuemalla väliaikaishallituksella on hallussaan vain pieni osa Mogadishusta. Al-Shabaab -liike pitää hallussaan suurinta osaa etelä- ja keski-Somaliasta. Väliaikaishallituksen toimintaedellytykset ja voimavarat ovat heikot ja se nojaa kansainvälisen yhteisön ja vuonna 2007 perustetun Afrikan unionin AMISOM-rauhanturvaoperaation tukeen. Väliaikaishallitukselle ja rauhanpyrkimyksille on haettu laajempaa tukea vuodesta 2008 lähtien Djiboutin rauhanprosessin kautta, jonka seurauksena Etiopian joukot vetäytyivät maasta tammikuussa 2009. Prosessin päämääränä on ollut luoda kansallinen yhtenäishallitus. Keväällä 2009 uudeksi presidentiksi valittiin maltillista islamistisiipeä edustava Sheikh Sharif Ahmed. Väliaikaishallitus ei ole pystynyt yhdistämään maata poliittisesti tai maantieteellisesti ja sen toimikausi päättyi jo

elokuussa 2011 ilman että rauhanprosessin osalta olisi odotettavissa edistystä.

Somaliann humanitaarinen tilanne on erittäin huono. Arvioiden mukaan sisällissodan vuosien aikana noin miljoona ihmistä on saanut surmansa. YK:n arvioiden mukaan noin kolme miljoonaa ihmistä Somaliassa tarvitsee humanitaarista apua. Sisäisten pakolaisten määrä Somaliassa on noin 1,2 miljoonaa.

Suomen tukitoimet

Atalanta-operaatioon osallistuminen tukee Suomen kokonaisvaltaista lähestymistapaa Somaliann vakauttamiseksi. Suomen kehityspoliittisen ohjelman sekä Afrikka-strategian yhteisenä tavoitteena on Suomen kontribuution lisääminen Somaliann liittyvissä rauhan ja kehityksen kysymyksissä. Keskeistä tässä on ollut kansanedustaja Pekka Haaviston toiminta ulkoasiainministeri Alexander Stubbin erityisedustajana Afrikan sarven asioissa vuodesta 2009 alkaen. Suomi on pyrkinyt tukemaan Somaliann rauhanprosessia välitystoiminnalla sekä viimeisimpänä rahoittamalla elokuussa 2010 YK:n kehitysohjelman UNDP:n Somalia-työpajan, jossa kriisin eri osapuolet keskustelivat maan tulevaisuudesta.

Suomen tuki Somaliannille on ollut pääasiassa humanitaarista apua ja kansalaisjärjestöille kanavoitua tukea. Vuonna 2009 humanitaarista apua kanavoitiin Afrikan sarven ohjelmiin ja suoraan Somaliannille yhteensä 6,2 miljoonaa euroa ja kansalaisjärjestöjen työtä tuettiin yhteensä 2,5 miljoonalla eurolla. Suomi osallistuu Somaliann vakauttamiseen ja jälleenrakentamiseen myös kehitysyhteistyön keinoin. Suomi tukee UNICEFin kautta Somalimaan vesihuolto- ja sanitaatiohanketta yhteensä 2 miljoonalla eurolla vuosina 2010–2012. Suomi on tukenut myös Afrikan Sarven alueellisen järjestön IGAD:in kriisinhallintakapasiteetin vahvistamista sekä Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön IOM:n kanssa toteutettua pilottihanketta, jossa Suomen somalidiasporan terveydenhuollon ammattilaiset ovat kehittäneet Somalimaan ja Puntmaan terveydenhuolto-henkilöstön osaamista.

Selonteko kokonaisuudessaan on luettavissa ulkoministeriön verkkosivuilta www.formin.fi. (Julkaisut 16.9.2010). Eduskunnan sivuilta (www.eduskunta.fi) ovat luettavissa täysistunnoissa käytetyt puheenvuorot.

Mehiläistarha Helsingissä on poikinut ammattitaidon ja toimeentulon tuhannelle Somalimaan asukkaalle

Eeva-Liisa Bahnaan

Kun Somalimaassa käytiin sisällissotaa 1996, muutama Suomeen muuttanut somalialainen ei halunnut seurata vierestä synnyinmaansa kaaosta ja köyhtymistä, vaan perusti yhdistyksen auttamaan maanmiehiään. Tuohon aikaan Suomessa oli jo useita somalialaisten perustamia yhdistyksiä ja Berri-Somal Kehitys ry:n perustajat halusivat löytää uuden, aikaisemmin käyttämättömän tavan auttaa kaikkein köyhimpiä, erityisesti naisia ja nuoria. Päädyttiin mehiläistarhaukseen. Yhdistyksen keskeinen aktiviteetti on mehiläistarhauksen opiskelu Suomessa ja opittujen taitojen siirtäminen kehityshankkeissa Somaliaan. Hankkeissaan yhdistys on kouluttanut vuosien varrella 1000 hunajantuottajaa kahdeksalla eri alueella Somaliassa. Yhdistyksen aktiiviset jäsenet, vuodesta 1997 mukana ollut nykyinen puheenjohtaja **Ahmed Jama** ja kymmenisen vuotta sitten mukaan hypännyt varapuheenjohtaja **Hussein Ali Mohamed** kertovat pitkäjänteisestä ja palkitsevasta työstään.

Tärkeä yhteistyö

– Heti toimintamme alussa liityimme Suomen Mehiläishoitajain Liittoon, millä on ollut ratkaiseva vaikutus onnistumiseemme. Saimme liiton toiminnanjohtajan Ari Seppälän neuvonantajaksemme, kertoo Ahmed. – Hän on toiminut opettajana ja asiantuntijana jo pilottiprojektissamme ja toimii tukenamme edelleen. Suomen ulkoasiainministeriön tuki maaseutuyhteisöjen kehittämishankkeeseen vuodesta 2000 lähtien on taas mahdollistanut taloudellisesti unelmiemme toteuttamisen. Olemme tehneet yhteistyötä myös Suomen Pakolaisavun ja sisaryhdistyksemme Golis Naisten Yhdistyksen kanssa ja olemme Suomen Somalia-verkoston jäsen. Yhteistyö antaa puhtia hankkeisiin.

Yksi ensimmäisistä muiden tahojen kanssa toteutetuista hankkeista oli yhdeksän kuukauden mittainen mehiläishoitokurssi Hyvinkään maatalousoppilaitoksessa TE-keskuksen ja Vantaan kaupungin kanssa vuonna 2001.

– Saimme kurssille opettajan maatalousoppilaitoksen puolesta. Myös yksi jäsenistämme, joka ohjasi Somalimaassakin mehiläistarhauksen peruskurssin, toimi kurssilla ohjaajana. Kurssille osallistui yli kaksikymmentä maahanmuuttajaa.

– Innostuin toiminnasta niin paljon, että kävin yhdessä Ahmedin kanssa yliopiston mehiläistarhauskursin Viikissä, kertoo Hussein. – Oppeja piti tietenkin kokeilla käytännössä ja perustimme Suurmetsään yhdistykselle oman mehiläistarhan. Hunajantuottaminen on suhteellisen yksinkertaista ja tuottoisaa – ja elintärkeää yhdistyksen projektien omavastuuosuuksien kasaan saamisessa.

Vientituotteina tieto, taito ja yhdistystoiminta

Mehiläistarhaus oli 2000-luvun alussa Somaliassa tuntematon alue, ja vain hyvin harvat keräsivät hunajaa luonnosta. Berri-Somal Kehitys aloitti toimintansa siellä yksinkertaisella menetelmällä, sillä modernien välineiden hankkimiseen ei ollut resursseja. Ahmed ja Hussein ovat olleet yhdessä Somalimaassa projektimatkoilla vuosina 2003 ja 2009.

– Viime vuoden projektimme oli tähän mennessä laajin, kertoo Ahmed. – Se ylettyi neljälle eri alu-

eelle kuuteentoista kylään. Noin 160 henkilöä sai oppeja mehiläistarhauksessa ja sen opettamisessa. Jaoimme kaikille kouluttajille somalinkielisen opaskirjusen mehiläistarhauksesta, jonka kirjoitin Husseinin avustuksella. Tietoa otettiin vastaan suurella mielenkiinnolla. Keskustelemme myös aina tarhaajien kanssa edellisestä kaudesta. Somalimaan tarhojen hunajantuotanto on nykyisin noin 20 kg vuodessa pesää kohti, kun se Suomessa on keskimäärin 30 kg. Joillakin tarhaajilla on jo 3–5 pesää, mikä tarkoittaa Somalimaassa reiluja tuloja, joilla elättää helposti suuremmankin perheen. Eräs nainen, joka on ollut projektissa mukana vuodesta 2000, ansaitsee nykyisin 1000 dollaria vuodessa ja on onnellinen päästyään omalla työllään pois köyhyydestä.

Vuoden 2009 projektimatalla järjestettiin myös viikon mittaiset mehiläismessut Hargeisassa. Mukaan saatiin Somalimaan kauppakamari, kulttuuriministeriö ja useita liike-elämän vaikuttajia. Yleisölle esiteltiin esimerkiksi suojavaatteita sekä uudenaikaisia mehiläispesiä, joiden avulla tuotto kasvaa nopeasti. Nyt kun uusia, tehokkaampia menetelmiä on esitelty tarhaajille, he tietävät niiden hyödyn ja ymmärtävät investointien tärkeyden.

– Hankimme Damaskoksesta ja Dubaista monia hunajantuottamiseen ja myymiseen liittyviä tarvikkeita messuille. Näyttelyssä oli esimerkiksi erikokoisia hunajapurkkeja ja etikettejä, joiden alareunaan olimme painattaneet tekstin *Suomen ulkoasiainministeriön tuella* ja myös Berri-Somal Kehitys ry:n yhteystiedot. Myöhemmin aloimme saada puheluita diasporassa eläviltä Hargeisassa lomailleilta somalialaisilta, jotka olisivat halunneet ostaa lisää hunajaa. Jouduimme vastaamaan, ettemme ole suuri hunajantuottaja vaan melko suuri hunajantuottajien tuottaja, kertoo Hussein.

Myös mehiläisvahasta valmistettujen oheistuotteiden arvo on alettu ymmärtää Somalimaassa ja kosmeettisten voiteiden ja kynttilöiden valmistaminen on lisääntynyt huomattavasti. Kynttilät ovat tärkeitä etenkin paimentolaisille, jotka elävät sähköverkon ulottumattomissa. Nykyisin Somalimaan mehiläisvaaha ostetaan jo Eurooppaan kosmetiikkateollisuuden käyttöön.

Alun perin pieni mehiläistarhausprojekti on kasvanut kattamaan suuren osan Somalimaasta. Ohjaajia on koulutettu jo 120, joten oppi tehokkaasta hunajantuottamisesta alkaa levitä omalla painollaan. Nyt tavoitteena on perustaa Somalimaan omia yhdistyksiä mehiläistarhaajille.

– Yhdistykset ja niiden välinen yhteistyö olisivat tarhaajille tärkeitä. Toivoisimme myös, että hunajantuottajat sopisivat yhtenäisestä hintatasosta, ettei kilpailu romahduttaisi hintoja liian alhaisiksi. Vuoden 2011 aikana tavoitteemme on perustaa Somaliaan kansallinen hunajantuottajien kattojärjestö, johon paikalliset yhdistykset kuuluisivat. Tällaisen mehiläistarhauksen keskittyneen asiantuntijajärjestön olemassaolo olisi tärkeää, sillä Berri-Somal Kehityksen jäsenet ovat paikalla vain harvoin. Sähköpostin välityksellä kyselemme kuulumisia ja tarhojen tarpeita, mutta se ei tietenkään voi korvata läheltä saatavaa apua, sanoo Ahmed.

Tulevaisuus

Somalimaan mehiläistarhaus on edistynyt suunnitelmien mukaan, joten on aika siirtää katse yli rajojen. Yhteistyöstä on käyty keskusteluja muiden Suomessa toimivien yhdistysten kanssa ja suunnitelmissa on aloittaa mehiläistarhauksen opettaminen muun muassa Etiopian puolella ja Keniassa. Hussein paljastaa, että muitakin tulevaisuudensuunnitelmia on:

– Kun leikkaat Hargeisassa viipaleen hedelmästä tai teet kupin teetä, voit olla varma, että mehiläinen ehtii herkuttelemaan ennen sinua. Se johtuu ihmisten omasta toiminnasta; olemme tuhonneet niin paljon luontoa, että mehiläiset muuttavat kaupunkeihin ravinnon perässä. Mehiläistarhaus on kiinteässä yhteydessä luontoon ja ilmastonmuutokseen, ja olemme käyneet keskusteluja ympäristöystävällisten energiantuottajien kanssa. Somalimaassa 80 % väestöstä käyttää kivikautista tapaa polttaa puuta ruoan valmistamiseen, sillä vaihtoehtoisia energiamuotoja ei ole tarjolla. Yksi tavoitteistamme on laajentaa toimintaamme ympäristöprojekteihin.

– Ja perheviljelyyn, muistuttaa Ahmed.

Berri-Somal Kehitys toimii aktiivisesti Suomessakin. Tällä hetkellä on menossa mehiläistarhauskurssi yhdistyksen jäsenille yhteistyössä Suomen Pakolaisavun kanssa. Tavoitteena on saada mehiläispesille paikkoja suomalaisilta maataloilta. Maatilat tarvitsevat mehiläisiä ja kurssitetut paikan hoitaa tarhaansa, joten hyötyä ja iloa on kummallekin osapuolelle. Kokemuksen mukaan tämä on mitä mainioin tapa saattaa suomalaisia ja somalialaisia yhteen. Kuuleman mukaan ystävyysuhteitakin on solmittu.

*Kirjoittaja on helsinkiläinen vapaa toimittaja
Kuvat Berri-Somal Kehitys*

Mehiläistarhaushankkeen yhteydessä on mainittava, että hankkeen alkuperäinen ideoija ja asiantuntija on Farah Mohamed Mire, joka jo 1990-luvun alkuvuosina Suomeen pakolaisena tulltuaan loi hanketta tukevan asiantuntijaverkoston ja kirjoitti alkuperäisen somalinkielisen mehiläisoppaan. Maija Kajava

Somalia-seminaari Helsingissä

Kaaos. Katastrofi. Sotatanner. Ulkomaille paenneilta somaleilta ei löytynyt torstaina kauniita sanoja kuvaamaan entistä kotimaataan.

Melkein 20 vuotta sisällissotaa on tehnyt tehtävänsä: väkivalta on ajanut lähes 700 000 somalialaista pakolaisiksi ulkomaille.

Elokuun alussa ulkosomaleille järjestyi harvinainen tilaisuus tavata toisiaan Helsingissä sekä keskustella Euroopan unionin ja YK:n edustajien kanssa Somalian tilanteesta. Seminaari järjestettiin Suomen somaliverkoston aloitteesta ulkoministeriön tuella.

Somalian epävakaa tilanteen takia turvajärjestelyt olivat huipussaan. Itä-Helsingin kulttuurikeskus Sofiassa järjestetystä seminaarista tiedotettiin vasta sen päättymisen jälkeen torstaina.

”Suomen sijainti on turvallisuuden kannalta etu. Seminaari pidettiin salassa myös sen vuoksi, että osallistujat voisivat ilmaista itseään vapaasti”, kertoi kokouksen toisena puheenjohtajana toiminut ulkoministeriön Afrikka-edustaja Pekka Haavisto.

Tapaamisessa tuli selväksi, että somalit ovat kyllästyneitä muiden sanelemiin ratkaisumalleihin. Afrikan unionin tuore päätös lisätä entisestään rauhanturvaajien määrää ja sotilaallista väliintuloa ei saanut kannatusta.

”Ensin tarvitaan rauha ja sen jälkeen rauhanturvaajat. Meidän pitäisi keskittyä nyt siihen ensimmäiseen eli rauhan hieromiseen”, sanoi Kanadassa asuva somalitaustainen ihmisoikeusaktivisti Fowsia Abdulkadir.

Ratkaisuksi ulkosomalit tarjoavat omaa kokemustaan.

”Mitä meidän kokemuksestamme voisi hyötyä? Miten me voisimme mennä takaisin tukemaan demokratian kehitystä?” kysyi tutkija ja Suomen Somali-liiton jäsen Arshe Said.

Rauhan hierominen islamistikapinallisten ja eri klaanien välillä pitäisi ulkosomalialaisten mielestä aloittaa uudestaan ruohonjuuritasolta. Kansainvälisen yhteisön pitäisi sen jälkeen tukea somalilähtöistä rauhanneuvottelua, Said sanoi.

Helppoa tietä rauhaan ei ole. Somalia on ollut ilman virallista hallintoa jo vuodesta 1991. Somalialaista hallitseva YK:n tukema väliaikaishallitus on nimetty vuoteen 2012. Sen jälkeisestä hallintomallista ei ole tietoa. Väliaikais-hallintoa vastustava ääri-islamistiryhmä al-Shabab on toistaiseksi kieltäytynyt kaikista rauhanneuvotteluista

Otteita toimittaja Jenni Virtasen kirjoituksesta Helsingin Sanomissa 6.8.2010

Pienet lehdet ja monikulttuuristuva Suomi

Veera Jansa

Maahanmuuton kohdemaana Suomi on vielä nuori. Sadantuhannen ulkomaalaistaustaisen raja meni rikki vuonna 2002. Nyt muutos on nopeaa; ennustetaan että seuraavien kahdenkymmenenviiden vuoden päästä joka neljäs helsinkiläinen on maahanmuuttaja. Ikääntyvä Suomi tarvitsee heitä.

Maahanmuuton lisääntymiseen liittyy yhteiskunnan moniarvoistuminen. Muutos ei miellytä kaikkia. Keskustelu moniarvoistuvassa Suomessa on välillä yksioikoista, jopa yksittäisiä vähemmistöjä leimaavaa. Sanoilla 'maahanmuuttaja' ja 'ulkomaalaistaustainen' on usein negatiivinen kaiku. Ilmiötä kutsutaan nimellä salonkikelpoinen rasismi.

Somalit ovat yksi esimerkki vähemmistöstä, josta median välittämä kuva on välillä huolestuttavan yksipuolinen. Parhaimmillaan median ylläpitämä keskustelu kuitenkin lisää tietämystämme vähemmistöstä, mikä on olennainen osa nykyistä ja tulevaa Suomea, mutta jonka kulttuuri on meille yhä jokseenkin tuntematon, siksi ehkä vähän pelottavakin.

On tärkeätä, että yhteiskunnallisista asioista, myös maahanmuutosta, keskustellaan. Ihmisten leimaaminen rasisteiksi harvoin lisää kenenkään ymmärrystä erilaisuutta kohtaan. Maahanmuuttokriitikot on otettava tosissaan, sillä hekin ovat ihmisiä.

Pienillä lehdillä voi olla paljonkin annettavaa tässä keskustelussa. Ne tavoittavat suppeita, usein lehden ajamaan asiaan entuudestaan myönteisesti suhtautuvia ihmisiä. Etuna kuitenkin on, että niissä saatetaan julkaista sellaisiakin näkemyksiä, jotka eivät valtaviestintämediassa saa palstatilaa.

Pienet julkaisut voivat myös tarjota valtamedialle uudenlaisia näkökulmia. Ja mikä tärkeintä: pienikin lehti voi olla jotain, jota monenlaisen kulttuuri- ja taustan omaavat ihmiset tekevät yhdessä.

Edistääkseen erilaisista kulttuurisista taustoista tulevien ihmisten selviytymistä toistensa kanssa ei lehden tarvitse välttämättä mieltää monikulttuurisuuden asiaa tehtäväkseen. Suurin osa maailman asioista on luonnostaan kansainvälisiä. Esimerkiksi luonnontieteen lehteen voi kirjoittaa niin tutkija Abdirahman, Fernández kuin Korhonenkin.

Monikulttuurinen yhteiskunta puhuu ilman että siitä puhuttaisiin, ilman että sitä varsinaisesti edes tavoiteltaisiin. Tämä taitaa olla tärkeämpää kuin monikulttuurisuudesta tai moniarvoisuudesta kirjoittaminen.

Suomi on vähitellen kansainvälistymässä myös sisäisesti. Uskon, että vuoden 2010 Suomessa syntyvälle ihmiselle kansainvälisyys, sisäinen ja ulkoinen, on aikuisena paljon luontevampi asia kuin tämän päivän Suomessa eläville aikuisille.

Julkaistu aiemmin Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton verkkosivuilla www.kultti.net

Nuorten ja naisten osallistumisen somalijärjestöjen työhön on tärkeää

Yusuf M.Mubarak

Somalitaustaiset ihmiset ovat aktiivisia suomalaisella järjestökentällä, mutta järjestöt ovat melko miesvaltaisia, ja järjestöaktiivien keski-ikä on melko korkea.

Mielestäni olisi tärkeätä, että somalijärjestössä mieltäisiin mistä tämä johtuu, ja miten nuorten ja naisten roolia, sekä järjestön toiminnassa yleisesti että myös järjestöjen päättävissä elimissä, voisi lisätä.

Asiaa pitkään seuranneena ehdotan, että kaikki järjestöt pyrkisivät jatkossa siihen, että toiminnoissa olisi mukana edes muutama nuori tyttö ja poika. Itse uskon, että kiinnostusta löytyy. Kyse on vain tiedon puutteesta ja siitä, että me vanhemmat emme ehkä osaa innostaa nuoria tulemaan mukaan.

Monipuolinen toimijakunta ei voi ainakaan olla haitaksi järjestöille. Se tuo dynamiikkaa ja uutta ajatusta toimintaan.

Naiset ovat järjestöissä taka-alalla, vaikka naiset kärsivät sodan seurauksista vähintään yhtä paljon kuin miehet, ja vaikka heillä monissa asioissa olisi varmasti paljon sellaista asiantuntemusta mitä meillä miehillä ei ole.

Järjestöjen työn jatkumisen kannalta olisi ensiarvoisen tärkeätä, että nuoret, sekä tytöt että pojat, saataisiin kiinnostumaan järjestötyöstä.

Toivon, että järjestöt kiinnittävätkin asiaan huomiota, ja että vähitellen somalijärjestöistä alkaisi löytyä tasaväkisesti eri ikäisiä ja molempia sukupuolia edustavia ihmisiä tekemässä yhteisvoimin työtä yhdessä mietittyjen päämäärien eteen. Tämä olisi myös suomalaisen tasa-arvopolitiikan mukaista.

Kirjoittaja on Suomi-Somalia –seuran puheenjohtaja

Suomi-Somalia seura ry

*Vuonna 1986 perustettu kansalaisjärjestö
KEPA ry:n ja Kultti ry:n jäsen*

*Puheenjohtaja Yusuf M. Mubarak
Varapuheenjohtaja Eeva Matsuuke
Sihteeri Maija Kajava*

Tiedotus- ja kulttuuritoimintaa

- Somalia tiedotuslehti 1987-1994*
- KOOR 1995-*
- Videoelokuvia ja valokuvanäyttelyjä*
- Somalinkielen opas ja sanasto, 1992*
- Suomi-somali-suomi taskusanasto, 2009/2010*

Kehitysyhteistyötä Somaliassa

- Neuvolatoiminnan tukeminen 2003-*
- Tuberkuloosin hoito ja koulutus 2004-7*
- Terveyskeskustoiminnan tukeminen 2011-*

Yhteystiedot

- PL 242, 00121 Helsinki*
- suomi-somalia.seura @ pp.inet.fi*
- keräys- ja jäsenmaksutili Sampo Pankki
800017-744379*

Somalin kieli ja kulttuuri Suomessa

Suomi-Somalia seuran tuottama Taskusanasto suomi-somali-suomi julkaistiin toukokuussa 2009 ja siitä on tehty toinen painos tammikuussa 2010.

Sanakirjahankkeen valmistumisaikataulu on edelleen epävarma. Lisätietoja www.koor.fi tai sähköpostitse somalisanakirja@gmail.com.

Kevätlukukaudella 2010 Vantaan aikuisopiston ohjelmassa on avoin ja ainutlaatuinen luentosarja Somalian historiasta ja kulttuurista.

Koululaisia Hargeisassa, Somalimaassa 2008. Kuva Naima Mohamud